

WAASAN PÄIVÄLEHTI

Nr 34

Sunnuntaina, 25 elokuuta 2024

ISSN 2954-243X

**Haluatko blogi-kirjoittajaksi
- tervetuloa Waasan Päivälehteen!**

Pirtikylän kirkkotorppa

Vaasalainen minikaupunki vihittää

29.8.24

TÄÄLLÄ OLEMME:

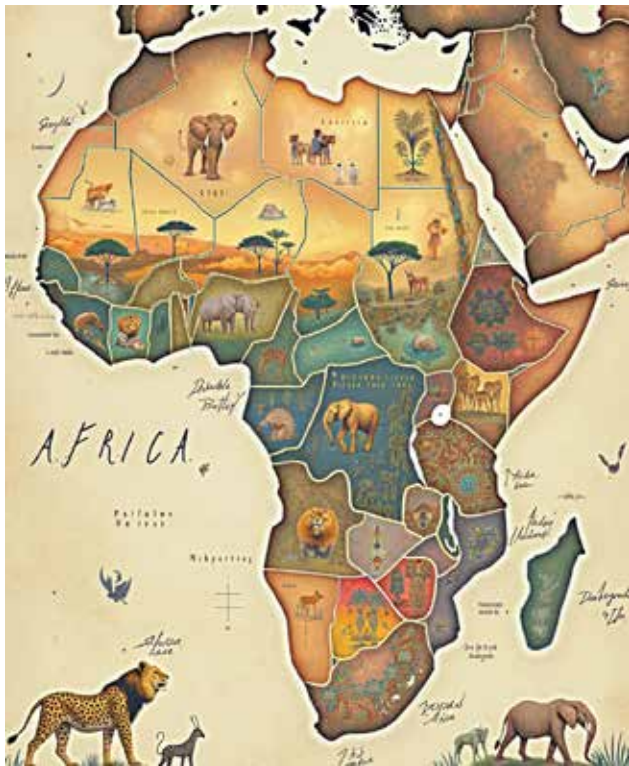
vpress.ovh

34 SIVUA
TÄYNNÄ TIIVISTÄ ja TÄRKEÄTÄ TIETOA

Riski Suomessa on pieni – mutta Afrikka tarvitsee apua

Maailman terveysjärjestön (WHO) äskettäinen julistus apinaruton (mpox) aiheuttamasta kansainvälisestä terveyshätätilasta Kongon demokraattisessa tasavallassa (KDR) ja naapurimaissa on epäilemättä herättänyt maailmanlaajuisia huomiota. Vaikka tämä uutinen saattaa aiheuttaa huolta suomalaisten keskuudessa, on tärkeää säilyttää perspektiivi. Riski apinaruton laajalle leviämiselle Suomessa on erittäin pieni.

poikkeavat huomattavasti edellisestä maailmanlaajuisesta epidemiasta. Tämänhetkinen pääasiallinen tarttumistapa on läheinen kontakti, mikä on vähemmän todennäköistä Suomen sosiaalisessa ja kulttuurisessa kontekstissa. Tämä ei kuitenkaan vähennä tilanteen vakavuutta Afrikassa. Mannerkohtaan vakavan terveyskriisin, ja kansainvälisen terveyshätätilan julistaminen on selkeä

Suomessa on vahva terveydenhuoltojärjestelmä, erinomainen kansanterveyden infrastruktuuri ja väestöllä on korkea hygieniataso. Nämä tekijät vähentävät merkittävästi laajamittaisen epidemian mahdollisuutta. Lisäksi nykyisen apinaruton leviämistavat Afrikassa

kehotus kansainväliselle yhteisölle toimia. Uuden apinarokkokokosmassan nopea leviäminen yhdessä jo olemassa olevan kuorman kanssa korostaa kiireellistä tarvetta koordinoituihin maailmanlaajuisiin toimiin epidemian hillitsemiseksi.

Vastuullisena kansainvälisen yhteisön jäsenenä Suomen tulee osallistua kriisin hoitoon. Taloudellinen tuki WHO:lle ja muille paikalla työskenteville kansainvälisille järjestöille on välttämätöntä. Lisäksi asian- ja resurssien jakaminen taudinvalvonnan, tartunnan jäljityksen ja terveystiedottamisen alalla voi olla korvaamatonta. On tärkeää muistaa, että vaikka välitön riski Suomelle on pieni, maailma on yhteydessä. Uudet tartuntataudit voivat levitä nopeasti, ja ennaltaehkäisy on aina parempi kuin pa-

rantaminen. Siksi valppaan terveyden valvonnan ja vaurautumisen ylläpitäminen on tärkeää. Pysyvät ajantasalla ja noudattamalla terveysviranomaisten ohjeita suomalaiset voivat edistää turvallisen ja terveellisen ympäristönluomistakaikille. Lopultakin huomion keskipisteen on oltava apinaruton epidemiasta eniten kärsivien ihmisten ja maiden tukemisessa. Afrikka tarvitsee apuamme nyt enemmän kuin koskaan. Työskentelemällä yhdessä kansainvälinen yhteisö voi voittaa tämän haasteen ja ehkäistä tulevia epidemiaa.

UUTISET

Uusi pieni kaupunginosa vihitään käyttöön Vaasassa 29. elokuuta!

Onkilahden puiston alueella, aivan skeittipuiston vieressä, viimeistellään parhaillaan odotettua liikennepuistoa ja pumprack-rataa. Nämä uudet ja jännittävät lisäykset Vaasaan vihitään virallisesti käyttöön 29. elokuuta. Liikennepuisto tarjoaa lapsille hauskan ja opettavaisen kokemuksen, sillä se on pienoismalli Vaasasta, jossa on tuttuja rakennuksia minikoossa. Pumprack-rata, jossa voi liikkua pyörällä, skeittilaudalla, rullaluistimilla tai potkulaudalla, on jo herättänyt suurta kiinnostusta kaupunkilaisten keskuudessa. – Hienoa, että pumprack-rata kiinnostaa ja sitä on odotettu innolla, mutta vielä hetken on maltettava. Rakennustöiden aikana alueella liikkuminen on ehdottomasti kielletty, muistuttaa työmaan vastaava Janne Mattila.

Metvicksparkin liikuntapuisto on kehittänyt viime vuosina suo-

situksi virkistys- ja liikuntapaikaksi. Alueelle on jo rakennettu skeittipuisto, joka valmistui vuonna 2021, sekä ulkokuntosali. Nyt, liikennepuiston ja pumprack-radan myötä, alueen vetovoima kasvaa entisestään. – Rakennustöiden aikana liikennepuiston työmaa-alueella liikkuminen on myös kielletty. On tärkeää maltaa odottaa vihkiäisiin asti, jotta työt saadaan valmiiksi ajallaan ja turvallisesti, painottaa vastaava puutarhuri Kaj-Erik Grandell. Onkilahden puiston liikuntapuiston tulevaisuus näyttää valoisaalta, sillä suunnitelmia on jo seikkailumetsästä lapsille, pulkamäestä, näköalapaikasta sekä urheilukentistä ja leikkipuistoista. Tavoitteena on luoda monipuolinen ja inspiroiva ympäristö, joka kannustaa liikkumaan ja leikkimään kaikenikäisille. Liikennepuiston ja pumprack-radan viralliset avajaiset pidetään 29. elokuuta, jolloin vaasalaiset pääsevät vihdoin nauttimaan näistä uusista vetonauloista, jotka rikastuttavat kaupungin vapaa-ajantarjontaa.

TÄTÄ LEHTEÄ VOIT LUKEA MISSÄ TAHANSA:

Kuten tässä, Etelä-Afrikassa

Teosvaihdoksia Tikanojan Taidekodin ”Idän henkisyys” -näyttelyssä

Tikanojan taidekodin suosituksissa ”Idän henkisyys” -näyttelyssä tehdään elokuussa teosvaihdoksia, joiden myötä uudet taideteokset pääsevät esille. Näyttelyn nykyinen kokonaisuus on nähtävillä vielä sunnuntaihin 18. elokuuta saakka, jonka jälkeen tilalle tulevat uudet teokset. Tämä tarjoaa kävijöille mahdollisuuden kokea näyttely uusissa ulottuvuuksissa.

Uusia teoksia ja museaalista huolenpitoa

Elokuussa vaihdettavat teokset sisältävät Venny Soldan-Brofeldtin (1863–1945) herkkiä piirroksia, kuten ”Anitran tanssi”

ja ”Maggie enkelinä / Siivekäs tanssija”. Näiden tilalle tuodaan uusia Soldan-Brofeldtin teoksia, kuten ”Anitra itämaisessa asussa” ja ”Anitran tanssi, luonnos”. Vaihtojen taustalla on museaalinen käytäntö, jonka mukaan valolle herkkiä teoksia ei voida pitää esillä pitkiä aikoja niiden säilymisen turvaamiseksi.

Näyttelyyn voi tutustua nykyisessä muodossaan vielä sunnuntaihin 18. elokuuta saakka. Tuolloin järjestetään opastettu kierros, joka pidetään ruotsiksi klo 13 ja suomeksi klo 14. Opastus sisältyy sisäänpääsymaksuun. Uudet teokset ovat esillä keskiviikosta 21. elokuuta alkaen, ja näyttely jatkuu aina 27. lokakuuta 2024 asti.

Kohti puhdasta maata -teoksen ainutlaatuinen kierto

Tikanojan taidekodin pihamaalla sijaitsee valtionpalkinnon voittaneen taiteilija J.O. Mallanderin tilapäinen taideteos ”Kohti puhdasta maata”, joka on osa ”Idän henkisyys” -näyttelyä. Teos on esillä 23. elokuuta saakka. Mallander on tunnettu ympäristötaiteen pioneerina, ja tämä tiili-installaatio on yksi hänen noin 60 vastaavasta teoksestaan.

Teos ammentaa inspiraatiota itämaisesta filosofiasta ja buddhismista, kuvaten valaistunutta mielentilaa, joka tunnetaan ”puhtaana maana”. Teos on asettunut mandalan muotoon, ja sen yhteydessä oleva Buddha-symboli ohjaa katsojan näkökulmaa. Te-

oksen päättymispäivän jälkeen sen tiilet lahjoitetaan yleisölle keskiviikkona 28. elokuuta klo 10 alkaen, mikä kuvastaa anteliaisuuden periaatetta ja materiaalista kiertoa.

Kommentti: Kulttuuriperintöä ja uutta kokemista

Tikanojan taidekodin ”Idän henkisyys” -näyttely tarjoaa ainutlaatuisen mahdollisuuden syventyä itämaisen henkisyyden teemoihin sekä tutustua merkittävään taidehistoriaan. Teosvaihdokset pitävät näyttelyn elävänä ja dynaamisena.

**He, jotka tietävät
hiukan enemmän
ovat
He, jotka tulevat
Waasan Päivälehteä**

Waasan kaupunki on valittu European Green Leaf 2026 -kilpailun finalistiksi

Vaasan kaupunki on yksi seitsemästä eurooppalaisesta kaupungista, jotka on valittu vuoden 2026 European Green Capital & Green Leaf -palkinnon finalistien joukkoon. Euroopan komission järjestämässä kilpailussa keskitytään siihen, miten kaupungit ovat onnistuneet ja pyrkivät jatkossa vastaamaan ilmastonmuutoksen, saasteiden ja luontokadon muodostamiin ympäristöhaasteisiin.

– Green Leaf -kisa on oiva tapa nostaa esiin Vaasan edelläkävijyyttä ilmasto- ja energia-asioissa. Olemme Pohjolan energiapääkaupunki ja maailmanluokan energiateknologiaosaamisen lisäksi haluamme nyt nostaa esiin ratkaisuja, joilla luomme terveellisiä ympäristöjä meidän asukkaille. Esimerkiksi kaupungin hulevesiratkaisut ja maailman ympäristöystävällisin matkustaja-alus Aurora Botnia ovat hienoja esimerkkejä kaupungin kunnianhimon tasosta. Vaasa on nyt tunnustettu erinomaiseksi esimerkiksi puolueettoman valitsijaraadin toimesta ja

Viikon taide-elämys:

Helene Schjerfbeck

10.7.1862 - 23.1.1946

Sjuusköterska (Kaija Lahtinen), 1943

siksi jo finaali paikka on ehdot- tomasti voitto!, iloitsee Vaasan kaupungin strategia- ja aluepal- velupäällikkö Suvi Aho.

– Haimme kilpailuun mukaan erityistä kansainvälistä huomi- siitäkin syystä, että kaikki ha- otta, mikä lisää matkailua sekä kijakaupungit saavat arvokasta investointi- ja yhteistyömahdol- palautetta riippumattomilta asi- antuntijoilta ympäristötoimiem- me vaikuttavuudesta verraten vat resursseja asukas yhteisty- muihin eurooppalaisiin kaupun- öhön ja kunnianhimoisiin kau- keihin. Näin saamme tärkeää ver- taistukea, miten ympäristönsuo- jelun tasoa voidaan parantaa

tulevaisuudessa, jatkaa energia- ja ilmastoasiantuntija Johanna Punkari.

Alle 100 000 asukkaan kau- punkien finalistit vuoden 2026 ympäristönsuojelussa. Kau- European Green Leaf -palkinnon pungeilla on resursseja, joilla saajiksi ovat Agueda (Portugali), voidaan mahdollistaa innovatii- Saint-Quentin (Ranska), Sant Boi visia, kestäviä toimintatapoja ja de Llobregat (Espanja) ja Vaasa pienentää merkittävästi suuren (Suomi). Yli 100 000 asukkaan väestönsuuren ympäristöalanjal- kaupunkien sarjassa finalistie- keä. Lisäksi kaupunkialueet ovat ovat Heilbronn (Saksa), Gui- marães (Portugali) ja Klagenfurt kaupunkilaisten ansiosta vai- kuon Lake Wörthersee (Itävalta).

Voittajalle rahapalkinto ja kan- sainvälistä näkyvyyttä

Finalistikaupungit esittelevät – Green Leaf -finaali paikka lokakuussa tuomaristolle ympäri- stösuunnitelmansa sekä viestin- baalissa ilmastotyössä. Erityisesti tästrategiansa. Kilpailun voittajat energia-ala on vahvassa teknolo- julkistetaan tämän vuoden Eu- gisessa murroksessa siirryttäessä roopan vihreässä pääkaupungissa kohti ympäristövastuullisempia Valenciassa (Espanja) 24. loka- tuotantomuotoja. Vaasalaisen kuuta 2024. energiasektorin tuotteiden po-

European Green Leaf -titteli sittiiviset ilmastovaikutukset ovat myönnetään yhdelle tai kahdel- maailmanlaajuisesti merkittäviä le kaupungille. Kullekin Green ja siitä vaasalaiset saavat olla Leaf -voittajalle myönnetään ylpeitä, toteaa kaupunginjohtaja 200 000 euron rahapalkinto, ja Tomas Häyry. (Vaasa.fi)

kaupungeissa järjestetään useita kansainvälisiä tapahtumia voitta- javuonna.

helposti netissä

Vaasan uimahallissa on otettu käyttöön uintirannekkeiden net- tilataus. Jos asiakkaalla on val- miiksi uimahallin kassalta ostettu sarjaranneke, siihen voi nyt lada- ta uusia uintikertoja verkossa.

Uimahallin verkkokauppa löy- tyy osoitteesta: <https://osteri2.pusatec.fi/vaasa/>

Sarjarannekkeelle voi verkko- kaupassa ladata 10, 30 tai 50 ker- ran sarjalipun tai kuukausikortin.

- Rannekkeen lataaminen net- tissä etukäteen on kätevä tapa hoitaa sisäänkäymaksu. Näin vältät mahdollisen jonottamisen kassalle, kun lataus aktivoituu rannekkeelle portista sisään kul- kiessasi, kertoo Vaasan uimahal- lin esihenkilö Jarkko Tuovinen.

Verkkokaupassa myynnissä olevat tuotteet:

Aamu-uinti: 10 / 30 / 50 krt / kuukausikortti

Aikuinen: 10 / 30 / 50 krt / kuu- kausikortti

Eläkeläinen: 10 / 30 / 50 krt / kuukausikortti

Opiskelija: 10 / 30 / 50 krt / kuukausikortti

Lapsi/Barn: 13-17 v.: 10 / 30 / 50 krt / kuukausikortti

Lapsi 4-12 v.: 10 / 20 krt

Lataamista varten asiakkaalla täytyy valmiiksi olla uimahallin kassalta ostettu sarjaranneke sekä verkkopankkitunnukset.

Netistä ostettu sarjalippu la- tautuu rannekkeelle uimahallin portilla aikaisintaan 1 tunnin ku- luttua ostosta. (Vaasa.fi)

Vaasalaiset kutsuta- an antamaan mieli- piteensä kirjastopal- veluista

Vaasan kaupunginkirjasto on av- annut uuden kyselyn, jossa asuk- kaat voivat kertoa mielipiteensä

kaupungin kirjastopalveluista. Kysely on avoinna 12.–31. elo- kuuta 2024, ja siihen voi vastata kirjaston verkkosivuilla tai pape- risena lähikirjastoissa.

Mihin kyselyllä pyritään?

Kyselyllä pyritään selvitt- ämään, millaisia kirjastopal- veluita vaasalaiset tällä hetkellä käyttävät ja mitä parannuksia tai muutoksia he toivovat. Kyselyn avulla kaupunki haluaa myös kar- toittaa asukkaiden näkemyksiä uudenlaisten palvelupisteiden ja -muotojen suhteen. Tämä voi tarkoittaa esimerkiksi laajempaa digitaalisten palveluiden tarjon- taa, uusia aukioloaikoja tai eri- laisten tapahtumien järjestämi- stä kirjastotiloissa.

Kyselyn taustalla on keväällä 2024 kaupunginvaltuustossa hy- väksytty Vaasan kaupungin ta- louden tasapainottamisohjelma, joka sisältää muutoksia myös kir- jastopalveluihin. Tavoitteena on varmistaa, että kirjastopalvelut vastaavat kaupunkilaisten tarpei- ta myös taloudellisesti haasteel- lisinä aikoina.

Asukkaiden ääni kuuluviin

Tämä kysely tarjoaa vaasalai- sille tärkeän mahdollisuuden vaikuttaa kirjastopalveluiden kehittämiseen ja siihen, miten kaupungin resursseja käytetään. Kirjastot ovat monille kaupun- kilaisille arvokkaita paikkoja, jotka tarjoavat pääsyn tietoihin, kulttuuriin ja oppimiseen. On- kin ensiarvoisen tärkeää, että päätökset kirjastopalveluiden suhteen tehdään asukkaiden tar- peet ja toiveet huomioiden.

Vaasan kaupunginkirjaston kysely antaa asukkaille tilaisuuden kertoa, mikä kirjastopalveluissa on hyvää ja mitä voisi kehittää. Erityisesti, kun talouden tasapainottaminen on välttämätöntä, on tärkeää, että mah- dolliset muutokset tehdään käytt- äjien näkemyksiä kuunnellen.

Kommentti: Osallistumalla voit vaikuttaa

Vaasan kaupungin asukkaita

Uimahallin sarjalip- puja voi nyt ladata

kehotetaan vastaamaan kyselyyn aktiivisesti. Kyselyyn vastaaminen on helppoa ja se vie vain hetken aikaa, mutta vaikutukset voivat olla merkittäviä. Asukkaiden palautteen avulla voidaan varmistaa, että kirjastopalvelut pysyvät ajan tasalla ja vastaavat kaupunkilaisten muuttuvia tarpeita.

Tässä ajassa, kun talouden sopeutustoimet ovat välttämättömiä, on erityisen tärkeää, että jokainen kaupunkilainen, joka arvostaa kirjastopalveluita, käyttää ääntään. Kyselyyn osallistuminen on konkreettinen tapa vaikuttaa siihen, millaisia palveluita kaupunki tulevaisuudessa tarjoaa.

Osallistu siis kyselyyn ja anna äänesi kuulua – näin varmistamme, että Vaasan kirjastot säilyvät elinvoimaisina ja relevantteina myös tulevaisuudessa.

Roger Broon taidekokoelmasta kuullaan asiantuntijakierroksella Pohjanmaan museolla

Sunnuntaina 25.8. järjestetään asiantuntijakierroksia Pohjanmaan museon ajankohtaiseen näyttelyyn klo 14 ja 15 Åbo Akademin Säätiön intendentti Ulrika Gräggin johdolla.

Asiantuntijakierroksilla Åbo Akademin Säätiön intendentti Ulrika Grägg kertoo taidekokoelmasta, jonka Roger Broo (1945–2017) keräsi elämänsä aikana. Broon puoliso lahjoitti keräilijän kuoleman jälkeen osan kokoelmasta Åbo Akademin Säätiölle.

Grägg kertoo erityisesti niistä taideteoksista, jotka säätiö on lainannut meneillään olevaan näyttelyyn Who is Roger Broo? Kierrokset järjestetään sunnuntaina 25.8. klo 14 ruotsiksi ja klo 15 suomeksi.

Kierroksilla kuullaan tarkemmin kokoelmaan kuuluvista taideteoksista ja taiteilijoista niiden takana. Lisäksi Grägg pohtii kokoelmaa kokonaisuutena, esimerkiksi mitkä taiteilijat ovat edustettuina kokoelmassa, mitä teemoja kokoelmasta löytyy ja mitkä teokset ovat erityisen merkittäviä ja miksi.

Näyttely on esillä Pohjanmaan

museossa 8.9. saakka.(vaasa.fi)

Vasas museer kartlägger naivisten Inkeri Julkunens produktion

I höst kartläggs vid Vasas museer den naivistiska konstnären Inkeri Julkunens (1935–2017) produktion. Museets utställningsteam är intresserat av verk både ur offentliga och privata samlingar samt av annan information om konstnären.

Konstnär Inkeri Julkunen (1935–2017) föddes i Vasa och hon gjorde färgmättad naivistisk konst och skildrade ofta närmiljön i sina verk. Till exempel i verket Närbutik från år 1977 skildras före detta A-M Lammios butik i ett trähus i centrum av Vasa. Huset har senare rivits. Julkunen skildrade teman i detalj och använde sig av konstnärlig frihet. I flera av hennes verk sysslar människor med olika göromål, barn leker och hästar betar på ängarna.

Under sin karriär arbetade Inkeri Julkunen i Korsholm och Vasa. Hon inledde målandet som självlärd konstnär sedan hon fyllt 30 år. Hon var medlem i flera konstnärsförbund och föreningar, såsom Konstnärsföreningen Botnia, Målarförbundet, Vasa Konstnärsgille och Österbottniska Konstnärsförbundet, och deltog aktivt i gemensamma utställningar från och med år 1972.

Har du verk av konstnären – Ta kontakt med museets sakkunniga

En utställning om Inkeri Julkunen och andra naivister planeras för nästa år vid Vasas museer. Om du har verk av konstnären eller alternativt information och foton, som du vill dela med dig av och eventuellt låna ut till Vasas museer för den kommande utställningen, ta kontakt med museets sakkunniga (amanuens Janna Sirén, janna.siren@vaasa.fi och utställningschef Maaria Salo, maaria.salo@vaasa.fi).

Jarmo Helminen on vuoden yrityskummi

Suomessa on noin 1000 yrityskummeja. Alkuvuikosta he

kokoontuivat Tampereella ja siinä tilaisuudessa valittiin vuoden yrityskummi.

Hän on Jarmo Helminen, eläkkeellä oleva Rajala-kamperan johtaja Turusta, ja jolla nyt on taustalla monivuotinen ura yrityskummina.

Vaasassa on muutama kymmenen yrityskummi. Heistä neljä oli mukana Tampereen tilaisuudessa.

Yrityskummi, mikä se on?

Yrityskummitoiminnassa kokeneet yrittäjät, yritysjohtajat ja liike-elämän asiantuntijat tarjoavat osaamistaan ja kokemustaan maksuttomasti pienyrityksille. Yrityskummit voivat auttaa esimerkiksi:

Liiketoimintasuunnitelman laatimisessa

Markkinoinnin kehittämisessä

Verkostoitumisessa

Rahoituksen hankkimisessa

Erilaisten haasteiden ratkaisussa

Yrityskummit toimivat yleensä vapaaehtoisina ja heidän tavoitteenaan on auttaa muita yrittäjiä menestymään. ”Palkaksi riittää kuppi kahvia”.

Kenelle yrityskummitoiminta sopii?

Yrityskummitoiminta sopii erityisesti pienille ja keskisuurille yrityksille, jotka haluavat kehittää toimintaansa ja kasvaa. Se voi olla hyödyllistä myös aloittaville yrittäjille.

Jos tarvitsee yrityskummin, mistä sellainen löytyy?

Yrityskummeja voi löytää esimerkiksi tästä: <https://www.yrityskummit.fi/>

He, jotka tietävät hiukan enemmän ovat He, jotka tulevat Waasan Päivälehteä

Lehdistötiedote: Ilmastotoimien kiireellinen vauhdittaminen on Suomen etu, toteaa Ilmastopaneeli

Ilmastopaneeli pitää merkittävänä, että pääministeri Petteri Orpon hallitus on sitoutunut ilmastolain asettamiin tavoitteisiin. Hallituksen pyrkimys saavuttaa hiilineutraalius vuoteen 2035 mennessä tarjoaa Suomelle ainutlaatuisen mahdollisuuden kestävään talouskasvuun, edellyttäen, että johdonmukaisesta ja ennakoitavasta ilmastopolitiikasta pidetään tiukasti kiinni.

Tilastokeskuksen 30. toukokuuta 2023 julkaiseman kasvihuonekaasuinventaarion pikaennako osoittaa, että energiasektorilla, joka kuuluu Euroopan unionin päästökaupan piiriin, päästöt vähenevät nopeasti. Maankäyttö- ja liikennesektoreilla tarvitaan kuitenkin välittömiä ja määrätietoisia toimia, jotta asetetut tavoitteet saavutetaan. Ilmastolain ja Suomen EU-velvoitteiden täyttämiseksi on välttämätöntä korjata kurssia pikaisesti. Hallituksella on yhä mahdollisuus päivittää korjaavia toimia kesäkuun loppuun mennessä, jolloin Suomen ilmasto- ja energiasuunnitelma toimitetaan EU

Ilmakehän hiilidioksidipitoisuus on ennätyksellisen korkealla, vuosi 2023 oli mittaus historian kuumin, ja äärimmäiset sääolosuhteet rasittavat yhä useammin yhteiskuntia, luontoa ja taloutta maailmanlaajuisesti. Etenevällä ilmastonmuutoksella on suoria ja välillisiä vaikutuksia myös Suomen talouteen ja turvallisuuteen, ja nämä vaikutukset on huomioitava päätöksenteossa.

Ilmastopaneeli kehottaa hallitusta kuuntelemaan tieteen selkeitä viestejä ja ottamaan käyttöön kustannustehokkaat ilmastotoimet viipymättä. Erittäin maankäyttösektorilla on edelleen hyödyntämättä merkittäviä, kustannustehokkaita päästövähennyskeinoja.

Johdonmukainen ilmastopolitiikka on vihreän kasvun ja kilpailukykyyn perusta

Johdonmukainen ilmastopolitiikka avaa Suomelle valtavat mahdollisuudet vihreään kasvuun. Ilmastopolitiikka ei ole pelkkä kustannus, vaan tavoitteiden saavuttaminen tuo mukanaan uusia investointeja, jotka voivat parantaa tuottavuutta ja talouden kehitystä. Elinkeinoelämän kes-

kusliiton vihreiden investointien dataikkunan mukaan Suomeen on suunnitteilla 260 miljardin euron arvosta puhtaaseen energiaan ja teollisuuteen liittyviä investointihankkeita. Näiden investointien toteutuminen edellyttää johdonmukaista ilmastopolitiikkaa, joka samalla tukee yhteiskunnan eri toimijoiden oikeudenmukaisista siirtymää.

Jos sitovista ilmastotavoitteista jäädytään jälkeen, viivytellään toimien käyttöönotossa tai ilmastopolitiikka on tempoilevaa, yhteiskunnalle koituvat kustannukset kasvavat merkittävästi. Samalla vaarana on, että investoijat siirtävät vihreät hankkeensa muualle, mikäli Suomi ei pysty ylläpitämään mainettaan vakaana ja houkuttelevana investointikohteena. Vihreän siirtymän globaali kehitys jatkuu, ja sen tarjoamat mahdollisuudet ovat valtavat.

Tehokas ilmastonmuutoksen hillitseminen vähentää myös kansalaisille koituvia kustannuksia ilmastonmuutoksen haitallisista vaikutuksista

Lintuinfluenssarokote edelleen saatavilla riskiryhmille Pohjanmaalla

Pohjanmaan hyvinvointialue on muistuttanut, että lintuinfluenssarokote on edelleen maksutta saatavilla 18 vuotta täyttäneille, joilla on ammattinsa vuoksi kohonnut tartuntariski.

Pohjanmaalla arviolta 800 ihmistä kuuluu riskiryhmään. Rokotteen on kuitenkin tähän mennessä saanut vain muutamia kymmeniä.

– Vähäinen kiinnostus rokotetta kohtaan on ollut yllättävää, vaikka se onkin ymmärrettävää, kun on lomakausi, sanoo tartuntatautien ylilääkäri Silvia Grönroos-Pada. – Toivomme, että riskiryhmiin kuuluvat ihmiset hakeutuvat rokotteeseen nyt elokuussa. Se antaa tehokkaan suojan vakavaa tautia vastaan.”

Kuka voi osallistua? Maksuttomaan lintuinfluenssarokotteeseen voivat saada 18 vuotta täyttäneet henkilöt, joilla on ammattinsa vuoksi kohonnut tartuntariski, kuten siipikarjatiljoilla tai laboratorioissa työskentelevät.

Miksi ottaa rokote? Lintuinfluenssarokote antaa tehokkaan suojan lintuinfluenssaviruksen aiheuttamaa vakavaa tautia vastaan. Se on erityisen tärkeää niille, joilla on suurempi altistumisriski.

Lisätietoja saat omasta terveydenhuollostasi tai Pohjanmaan hyvinvointialueesta.

Opiskelijat saavat halvempaa sähköä

Monet sähköyhtiöt tarjoavat alennuksia opiskelijoille. Vaasan Sähkön opiskelijasähkösopimuksessa perusmaksu on 50 % normaalia perusmaksua edullisempi. Opiskelijoiden sähkösovimukset ovat ilmastoystävällisiä ja niiden hiilijalanjälki on nolla. Opiskelijoiden sähkösovimuksessa sähkön hinta on sama 12 kuukauden ajan, sama hinta, vaikka hintoja muuten jouduttaisiin nostamaan tulevana talvena.

Nuorten juominen vähenemässä THL:n mukaan, mutta uusi huoli nikotiinipusseista

Yhä useampi nuori elää ilman alkoholia, mutta nikotiinipussiin tarttuu yhä useampi

Suomalaisnuorten raittiuden lisääntyminen jatkuu edelleen. Tuoreen THL:n tekemän kyselyn mukaan jo kolmannes peruskoulun yhdeksäluokkalaisista ei ole koskaan maistanut alkoholia. Myös tupakointi on vähentynyt.

Nikotiinipussit haastavat myönteisen kehityksen

Huolestuttavaa kehitystä on kuitenkin havaittavissa nikotiinipussien käytössä. Vuoden 2023 lakimuutoksen myötä nikotiinipussit ovat tulleet helposti saataville ja niiden käyttö onkin yleistynyt merkittävästi nuorten keskuudessa. Jo neljännes yhdeksäluokkalaisista kertoo käyttäneensä nikotiinipusseja.

Humalajuonti pysähtynyt laskussa

Vaikka raittiiden nuorten määrä on kasvanut, ei humalajuonti ole

vähentynyt yhtä voimakkaasti. Viikoittain humalassa olevien nuorten osuus on jopa hieman kasvanut viime vuosina. Lisäksi nuoret näyttävät aliarvioivan runsaan juomisen riskejä.

Mitä tämä tarkoittaa?

THL:n tutkimus kertoo sekä positiivisia että huolestuttavia uutisia nuorten päihteiden käytöstä. On ilahduttavaa nähdä, että raittiuden lisääntyminen jatkuu, mutta nikotiinipussien yleistymisen on uusi haaste.

Mitä seuraavaksi?

Tutkimuksen tulokset korostavat ennaltaehkäisyn tärkeyttä. Nuorten päihteiden käyttöön vaikuttavat monet tekijät, kuten perhe, kaverit ja yhteiskunta. On tärkeää tarjota nuorille vaihtoehtoisia harrastuksia ja tukea heitä tekemään terveellisiä valintoja. Nikotiinipussien osalta tarvitaan lisätutkimusta niiden pitkäaikaisvaikutuksista ja mahdollisista sääntelytoimista.

Lähteet:

THL:n nuorten päihteiden käyttöä käsittelevä eurooppalainen koululaistutkimus (ESPAD)

Fanny Churbergin näyttely Tukholmassa

Vaasalaislähtöinen 1800-luvun taiteilija Fanny Churbergin ainutlaatuiset luontoaiheiset maalaukset ovat näyttelyssä Tukholmassa.

Sven-Harryn taidemuseon näyttely ”Mot ett nytt landskap” on auki 15 syyskuuta asti.

Suomen suosituimmat grilliravintolat – Foodora listasi ravintolat ja annokset Malmönkadun Grilli kolmantena

Suomalaiset nauttivat grilliruoosta erityisesti mökkeillessään kesäisin, mutta grillimaut viehättävät myös monissa suosituissa grilliravintoloissa kesäkauden aikana. Foodora on koonnut listan Suomen suosituimmista grilliravintoloista, ja tällä kertaa kärjessä eivät kärky pääkaupunkiseudun ravintolat.

Foodora listasi suosituimmat grilliravintolat ja -annokset.

Kesäisin matkailijat ja mökkeilijät liikkuvat ympäri Suomea, ja vaikka ruoan valmistaminen ulkona grillaten on monille mielisää, on ruoan tilaaminen edelleen suosittu vaihtoehto kesäkuukausina. Kuluttajat saattavat haluta pitää taukoa ruoanlaitosta tai kesätapahtumat houkuttelevat myös grilliruoan ystäviä. Joka tapauksessa grilliravintoloiden suosio on erityisesti kesäisin huijussa.

Foodora on koonnut listan Suomen suosituimmista grilliravintoloista eri puolilta maata. Näiden ravintoloiden tarjoamia herkkuja kannattaa ehdottomasti maistaa, sillä ne ovat myös Foodoran suosituimpia grilliravintoloita talvisaikaan. Lisäksi Lahti poikkeaa listalta erityisen paljon, koska listalle mahtuu peräti kolme lahelaista grilliravintolaa.

Kino Grilli, Oulu
Itäharjun Grilli, Turku
Malmönkatu Grilli, Vaasa

TAPAHTUMAT

IX Jorma Panulan kansainvälinen kapellimestarikilpailu

3.-7.9.24

panulacompetition.fi

KELIAKIAVIKKO

2-8.9.2024

Paljon tapahtumia monissa paikoissa

www.keliakialiitto.fi

KELIAKIAVIIKON WEBINAARI:

keskiviikkona 4.9.2024 kello 18-19

”Gluteenittomana asiakkaana kahvilassa”

Kahviloissa käyminen on monelle mukavaa ajanvietettä, mutta gluteeniton ruokavalio-ta noudattavalle se voi olla myös jännittävä hetki. Mietityttääkö sinua kahviloiden glutee-nittoman tarjonnan turvallisuus tai G-merkinän erilaiset ja vaihtelevat merkitykset?

<https://www.keliakialiitto.fi/ajankohtaista/keliakiaiviikko/>

RITZ

Perj 6.9.2024 19:00 - 21:30

”Stop Cancer”-konsertti

Stop Cancer 2024 at Ritz on Korsholman cancerklubbin järjestämä hyväntekeväisyyskon-sertti, jonka tuotto menee Österbottens cancerföreningille. Abela, Cornelia Björk, Fredrik Furu, Edit Koskinen, Sofie Lundell, Lotta Borg, Månskens-bonden, Sam’s Garage, Rebecka Sretenovic, Peter Svanström Kirkkopuistikko 22A, Vaasa www.ritz.fi

KONSTRUNDAN

- Avoimet studiot

7-8.9.2024

Sadat taiteilijat kutsuvat meidät studioihinsa. Lähes 30 pohjalaista, mm. Karin Lipkin-Forsén ja Carina Ahlskog. Ja Anders Lindman Oskarin kellovalimossa Sundomissa.

www.konstrundan.fi

KAUPUNGINTEATTERI

CABARET-musikaali

Ensi-ilta 12.9.24

www.vaasankaupunginteatteri.fi

WASA-TEATER

KAKKU KYNTTILÄT

Ensi-ilta 14.9.24

Draamakomedia, joka vie sinut matkalle naisen elämän läpi siitä hetkestä lähtien, kun hän on 17-vuotias, kunnes täyttää 107. Meni Broadwayn 2022 nimellä ”Birthday Candles”.

www.wasateater.fi

SEINÄJOEN KAUPUNGINTEATTERI

Seili

Musikaali särkyneiden sydänten saaresta

Ensi-ilta 14.9.2024

Seili kertoo ajasta vain muutama sukupolvi sitten. Musikaalin tapahtumat sijoittuvat Saar-s-tomerelle, Seilin saarelle, jossa toimi Suomen ensimmäinen mielisairaala aina vuoteen 1962. Viimeiset 70 toimintavuottaan Seili toimi naisten suljettuna mielisairaalaana.

Näiden naisten tarinat ansaitsevat tulla kerrotuksi. Kunpa mekin jaksaisimme kannatella toivoa yhtä kirkkaasti kuin Seilin naiset omassa suljetussa yhteisössään. – Ohjaaja Pauliina Salonius

<https://seinajoenkaupunginteat->

teri.fi/ohjelmisto/seili/

WASA TEATER

Bellman – Jos synnyn, haluan elää!

Ensi-ilta Vaasassa: 3.10.2024

Yhdessä Klockriketeaternin kanssa Wasa Teater tarjoaa esityksen, joka perustuu ruotsalaisen laulajan ja runoilijan Carl Michael Bellmanin elämään ja teoksiin.

www.wasateater.fi

VALTAKUNNALLISET YRITTÄJÄPÄIVÄT

Seinäjoki

11-12-10.2024

Yrittäjyys on voima, joka yhdistää meitä kaikkia!

<https://me.yrittajat.fi/valtakunnalliset-yrittajapaivat/>

KANSAINVÄLINEN OOPPERAPÄIVÄ

25.10. 2024

Maailman oopperapäivää vietetään 25. lokakuuta, Georges Bizet’n ja Johann Strauss II:n syntymäpäivänä

<https://www.worldoperaday.com/>

VAASA LITTFEST

tila - tillstånd

14.-16.11.2024

Vaasaan saapuvat Riina Tanskanen, Juha Itkonen, Kaj Korkea-Aho ja Ville-Juhani Sutinen.

Kaksikielinen kirjallisuusfestivaali LittFest tarjoaa mielenkiintoisia kohtaamisia huippukirjailijoiden ja laatukirjallisuuden parissa 14.-16.11.2024 Vaasassa. Tapahtumassa tehdään yhteistyötä kestävästä kehityksestä ajavan Nuorten Agenda 2030 kanssa. Kumppaneina toimivat myös Svenska Litteratursällskapet, KulturÖsterbotten sekä Vaasan kaupunginorkesteri.

vaasa.fi/littfest

RUSK

19-23.11.24

Kamarimusiikkia Pietarsaareissa Kaipuun kauneus Kansainvälistä luovuutta vuoden pimeimpään aikaan

ruskfestival.fi

KELIAKIAVIKKO

2-8.9.2024

Runsaasti tapahtumia ympäri Suomea

www.keliakialiitto.fi

MAAILMAN OOPPERAPÄIVÄ

25.10. 2024

Maailman oopperapäivää vietetään 25. lokakuuta, Georges Bizet’n ja Johann Strauss II:n syntymäpäivänä

<https://www.worldoperaday.com/>

HELSINGIN KIRJAMESSET

24-27.10.24

Helsingin Messuhalli

<https://kirjamesset.messukeskus.com/>

LAUTASELLA-messut

Erikoisruokavaliomessut

Helsingin Messuhallissa

26-27.10.24

www.keliakialiitto.fi/messut

TIKANOJA:

VUODEN TAIDETA-PAHTUMA VAASASSA

Eero Järnefeltin näyttely avautuu 23.11.2024

MEDIAKIELI (ruotsiksi)

2025: Seminaari

Vaasa 22.-23. tammikuuta 2025.

Mediespråk 2025 -tapahtuman järjestävät Ruotsalainen lehdistöpalvelu ja Åbo Akademin elinikäisen oppimisen keskus.

, Hufvudstadsbladet Ab:n,

KIRKKOTORPPA

Pirttikylän kirkkotorppa: ajaton katsaus Suomen menneisyyteen

Hiljaisella metsäaukealla Velkmossissa, noin 10 km:n päässä sijaitsee ainutlaatuinen todistus menneestä ajasta – Pirttikylän kirkkotorppa.

Yhtenä Suomen kolmesta jäljellä olevasta kirkkotorpista tämä historiallinen paikka tarjoaa kiehtovan katsauksen maaseudun elämään yli sata vuotta sitten. Kirkkotorpat perustettiin Suomessa jo 1700-luvulla hankkimaan tuloja kirkolle. Ne sijaitsivat yleensä syrjäisillä alueilla, joilla kirkko omisti suuria metsäalueita. Torppaa hoiti torppari-perhe, joka vastasi

metsän hoidosta ja maksoi vuokraa kirkolle, usein työllääm. Vastineeksi perheelle annettiin oikeus viljellä maata omaan elämäänsä.

Pirttikylän kirkkotorppa on peräisin vuodelta 1752, jolloin paikallinen seurakunta sai 100 hehtaaria metsämaata. Torpparien elämä oli haastavaa, heidän täytyi raivata maata, pilkkoa puita ja hoitaa karjaansa. Vaikeuksista huolimatta he onnistuivat elättämään itsensä ja perustamaan monilapsisen perheen. Nykyään kirkkotorppa on edelleen kauniisti säilynyt esimerkki perinteisestä suomalaisesta maatilasta. 1900-luvun alun päärakennus on huolellisesti kunnostettu alkuperäiseen asuunsa. Sisä-

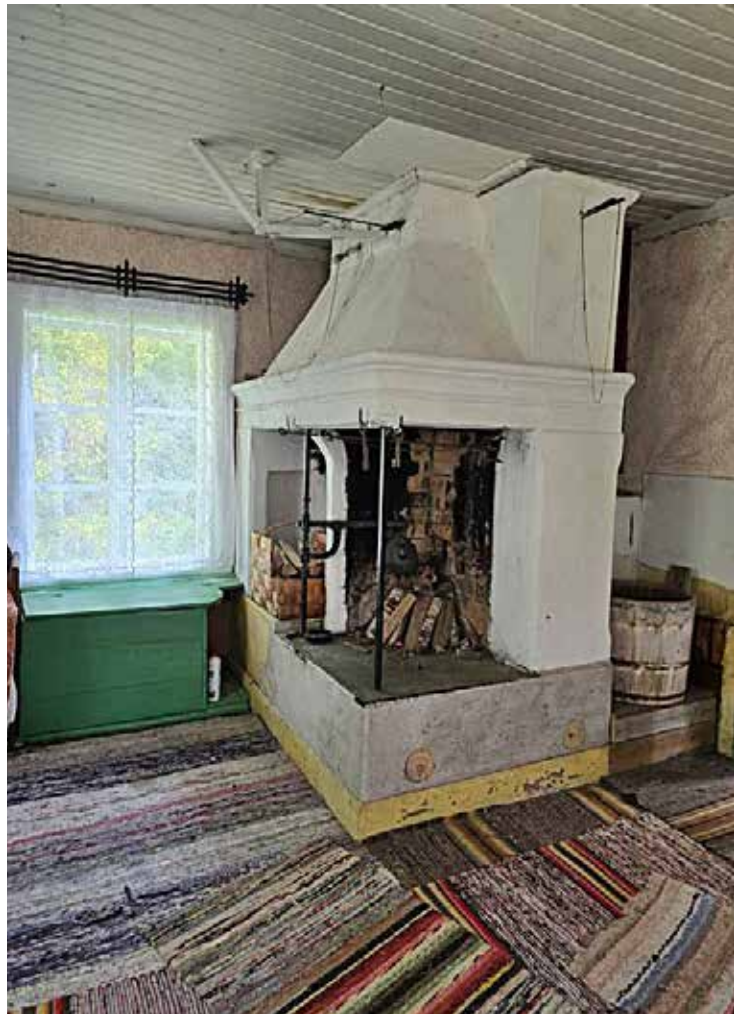
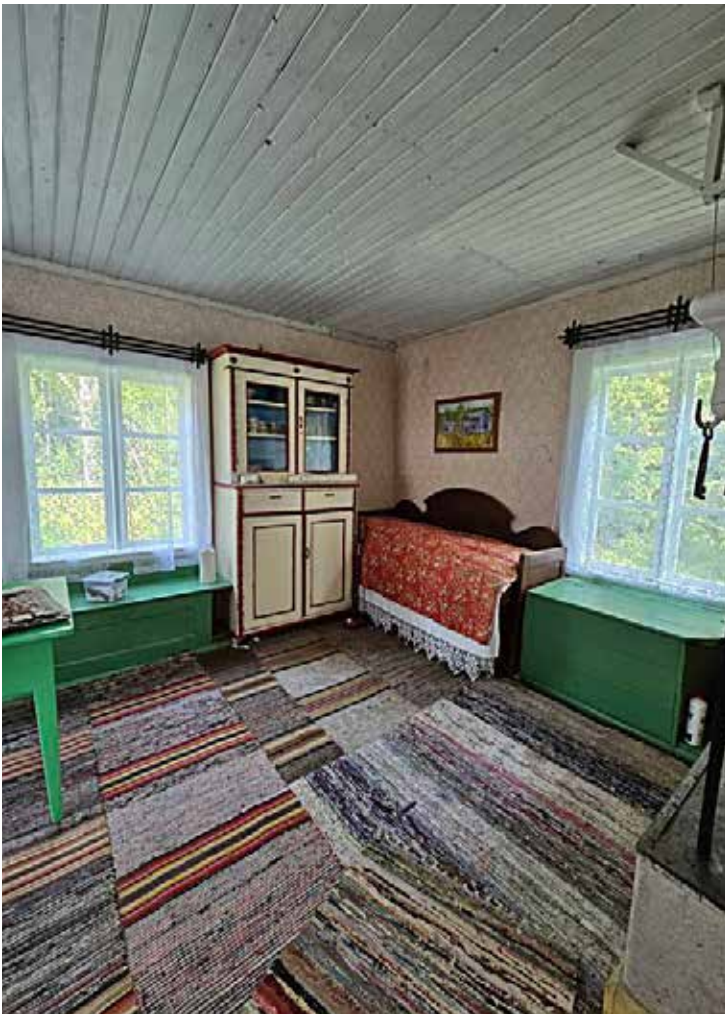
llä vierailijat voivat tutustua aitoihin huonekaluihin ja kodinkoneisiin, jotka kuuluivat aikoinaan vuokralaisperheille.

Torpassa on myös useita maatilarakennuksia, kuten navetta, talli ja vilja-aitta. Yksi Pörtömin kirkon torpan silmiinpistävimmistä piirteistä on sen rauhallinen ja idyllinen ympäristö. Rehevien metsien ja rauhallisten niittyjen ympäröimä paikka tarjoaa rauhallisuuden ja paon tunteen. Vierailijat voivat nauttia rauhallisista kävelyretkistä metsän läpi, tutustua historiallisiin rakennuksiin ja oppia tämän ainutlaatuisen paikan kiehtovasta historiasta.

kirkkotorpasta on tullut suosittu kohde sekä kotimaisille että ulkomaisille vierailijoille.

Paikka on avoinna yleisölle ympäri vuoden ja siellä järjestetään opastettuja kierroksia. Historiallisten kierrosten lisäksi torpassa järjestetään myös useita tapahtumia joka kesä. Vierailu Pörtömin kirkkomökillä on aikamatka yksinkertaisempaan aikaan. Täällä vierailijat voivat kokea Suomen maaseutuelämän näkymät, äänet ja tuoksut sellaisina kuin ne aikoinaan olivat. Se on paikka, jossa menneisyys herää eloon ja jossa kävijät voivat olla yhteydessä tämän kauniin maan rikkaaseen historiaan ja perintöön.

Viime vuosina Pirttikylän

HUVILAKAUDEN PÄÄTTÄJÄISET

Pohjanmaan pelastuslaitos Ilotulitteiden käyttö huvilakaudenpäättä- jäisissä ja Venetsialaisissa

Ilotulitteiden käytöstä muuna aikana kuin vuodenvaihteessa tulee kemikaaliturvallisuuslain (390/2005) 91 §:n mukaan etukäteen ilmoittaa pelastusviranomaiselle.

Lain 92 § mahdollistaa sen, että pelastusviranomainen voi sallia tiettyinä aikoina tai tietyissä paikoissa ilotulitteiden käytön ilman pelastusviranomaiselle tehtävää ilmoitusta. Pelastuslain (379/2011) 6 §:n mukaan pelastusviranomainen voi myös kieltää avotulen teon pelastustoimen alueella tai osassa sitä määrääjäksi.

Pelastusjohtaja päättää, että Pohjanmaan pelastuslaitoksen alueella sallitaan ilotulitteiden käyttö ilman erillistä ilmoitusta ajalla 31.8.2024 klo. 18.00 - 24.00 seuraavin edellytyksin: • Ilmatieteen laitoksen antaman maastopalovaroituksen aikana ilotulitteidenkäyttö on kielletty. • Ilotulitteita ei saa käyttää kieltoalueilla, taajamien keskustoissa, asuinalueilla eikä rakennusten läheisyydessä.

Ilotulitteiden käytöstä ja ilmoitusmenettelystä julkaistaan kuulutus alueen virallisissa lehdissä ja jaetaan myyntipisteisiin ennen myynnin aloittamista.

ILMASTONMUUTOS

Heinäkuu 2024: Maailmanlaajuisesti toiseksi kuumin kuukausi, lähes ennätyslämmin vuoteen 2023 verrattuna

Copernicus Climate Change Service -palvelun uusimpien tietojen mukaan heinäkuu 2024 oli maailmanlaajuisesti toiseksi lämpimin kuukausi koskaan, vain hieman viileämpi kuin heinäkuu 2023. Kuukauden keskimääräinen pintailman lämpötila oli $16,91^{\circ}\text{C}$, mikä oli $0,68^{\circ}\text{C}$ yli vuosien 1991-2020 heinäkuun keskiarvon ja vain $0,04^{\circ}\text{C}$ viileämpi kuin viime vuoden ennätys.

Tämä tilasto päättää huomattavan 13 kuukauden jakson, jolloin jokainen kuukausi oli ennätyslämmin vastaavan kuukauden mittaushistoriassa. Tällainen pitkään jatkunut lämpöjakso on harvinainen mutta ei ennennäkemätön – vastaavanlainen tilanne nähtiin voimakkaan El Niño -ilmiön aikana vuosina 2015/2016.

Lämpötilojen tarkastelua

Vaikka heinäkuu 2024 ei ylittänyt kokonaisennätystä, joka saavutettiin heinäkuussa 2023, se toi mukanaan kaksi mittaushistorian kuuminta päivää, jolloin globaalit keskilämpötilat nousivat $17,16^{\circ}\text{C}$ ja $17,15^{\circ}\text{C}$ 22. ja 23. heinäkuuta. Ottaen huomioon pienen eron ja datan epävarmuuden, on mahdollista sanoa tarkasti, kumpi päivä oli lämpimämpi, mutta näin äärimmäisen lämmön merkitys on ilmeinen.

Tämä heinäkuu oli myös muistutus jatkuvasta lämpötilojen nousutrendistä. Kuukausi oli $1,48^{\circ}\text{C}$ lämpimämpi kuin arvioitu esiteollinen keskiarvo

(1850-1900), mikä on vakava indikaattori siitä, kuinka paljon maapallon lämpötila on muuttunut ihmisen toiminnan vuoksi.

Vuoden 2024 kokonaiskuva on yhtä huolestuttava. Kuluvan vuoden (tammikuu–heinäkuu) globaali lämpötila-anomalia on $0,70^{\circ}\text{C}$ yli vuosien 1991-2020 keskiarvon, mikä tekee siitä $0,27^{\circ}\text{C}$ lämpimämmän kuin vastaavana ajanjaksona vuonna 2023. Tämä anomalia viittaa siihen, että vuodesta 2024 on tulossa todennäköisesti mittaushistorian lämpimin vuosi, ellei tulevana kuukausina tapahdu odottamatonta ja merkittävää lämpötilan laskua – mikä on erittäin harvinaista historiallisissa tiedoissa.

Eurooppa ja muu maailma: Alueellisia helleaalloja ja viileämpiä alueita

Euroopassa heinäkuu 2024 oli erityisen kuuma, ja lämpötilat olivat keskimäärin $1,49^{\circ}\text{C}$ yli vuosien 1991-2020 keskiarvon, tehden siitä toiseksi lämpimimmän heinäkuun Euroopan historiassa, heti heinäkuun

2010 jälkeen. Etelä- ja Itä-Eurooppa kärsivät eniten helteestä, kun taas Luoteis-Eurooppa koki maltillisempia olosuhteita. Globaalisti tarkasteltuna alueet kuten Länsi-Yhdysvallat, Länsi-Kanada, suurin osa Afrikasta, Lähi-idästä, Aasiasta ja Itä-Antarktikselta kokivat merkittävimpiä poikkeamia keskilämpötiloista. Sitä vastoin Länsi-Antarktis, osat Yhdysvalloista, Etelä-Amerikasta ja Australiasta rekisteröivät alle keskiarvon jääviä lämpötiloja, mikä osoittaa ilmastonmuutoksen monimutkaisen ja epätasaisen luonteen.

Myös meret tuntevat lämpötilan nousun

Maailman meret heijastavat tätä lämpenemistrendiä. Meriveden pintalämpötila (SST) 60°S – 60°N -alueella nousi heinäkuussa 2024 $20,88^{\circ}\text{C}$

, mikä on toiseksi korkein koskaan rekisteröity lämpötila kyseiselle kuukaudelle, vain $0,01^{\circ}\text{C}$ heinäkuun 2023 ennätystä alempi. Tämä päättää 15 kuukauden jakson, jolloin SST on jatkuvasti rikkonut kuukausittaisia ennätysiä.

On huomionarvoista, että vaik-

ka osat päiväntasaajan Tyynestämerestä osoittivat keskiarvoa kylmempiä lämpötiloja, mikä viittaa kehittyvään La Niña -ilmiöön, ilmastoja ympäröivän ilman lämpötila pysyi poikkeuksellisen korkeana monilla alueilla ja pahensi siten ilmaston lämpenemisen vaikutuksia.

Tulevaisuuden näkymät

Tällainen jatkuva korkea lämpötila korostaa ilmastonmuutoksen kiireellistä torjumistarvetta. Kun vuodesta 2024 on tulossa historian lämpimin vuosi, heinäkuun tiedot toimivat sekä varoituksena että toimintakehotuksena. Nämä havaitut kuviot eivät ole yksittäisiä poikkeamia vaan osa suurempaa trendiä, joka vaatii maailmanlaajuisia huomiota ja koordinoituja toimia planeetan nopean lämpenemisen pahimpien vaikutusten lieventämiseksi.

Jos nämä trendit jatkuvat, vaikutukset tuntuvat ekosysteemeissä, talouksissa ja yhteisöissä ympäri maailmaa, mikä tekee kestäviin ratkaisuihin tähtäävien toimien nopeuttamisesta entistä tärkeämpää.

ILMASTONMUUTOS

National Oceanic and Atmospheric Administration, USA: Heinäkuu kuumin historiassa

National Oceanic and Atmospheric Administration (NOAA) on vahvistanut, että heinäkuu 2024 oli kuumin kuukausi, joka on koskaan mitattu maapallolla. Tämä hälyttävä virstanpylväs merkitsee neljäntoista peräkkäistä ennätysmäisten maailmanlaajuisten lämpötilojen kuukautta, mikä on jyrkkä indikaattori kiihtyvistä ilmastokriisistä.

NOAA: n kansallisten ympäri-

stötietokeskusten (NCEI) mukaan keskimääräinen maailmanlaajuinen pintalämpötila nousi heinäkuussa huikkeaan 2.18 Fahrenheit-asteeseen 20-luvun keskiarvon yläpuolelle. Tämä ennennäkemätön helleaalto poltti laajoja alueita planeetalla, ja Afrikka, Aasia ja Eurooppa kestivät ennätysellisen rakkulaisen heinäkuunsa. Vaikka Pohjois-Amerikassa koettiin toiseksi lämpimin heinäkuu, äärimmäisen kuumuuden vaikutus populaatioihin ja ekosysteemeihin oli edelleen vakava.

Myös valtameret osoittavat merkkejä ennennäkemättömästä stressistä. Heinäkuun merenpinnan lämpötilat olivat kaikkien aikojen toiseksi

lämpimimmät, mikä on pieni tauko viidentoista peräkkäisen ennätysellisen merilämmön kuukauden jälkeen. Asiantuntijat varoittavat kuitenkin, että tämä väliaikainen jähdytys ei todennäköisesti merkitse pitkän aikavälin lämpenemistrendin kääntymistä.

Tämän jatkuvan kuumuuden seuraukset ovat kauaskantoisia. Äärimmäiset sääilmiöt, kuten helleaallot, kuivuus ja maastopalot, ovat yleistyneet ja voimistuneet. Nämä katastrofit eivät ainoastaan aiheuta ihmishenkien ja omaisuuden menetyksiä, vaan myös häiritsevät taloutta, elintarvikehuoltoa ja ekosysteemejä.

Tulevaisuudessa NOAA:n tutkijat ennustavat 77 pro-

sentin mahdollisuutta, että vuodesta 2024 tulee kaikkien aikojen kuumin vuosi, ja sijoitus viiden parhaan joukkoon on lähes varma. Tämä synkkä ennuste korostaa maailmanlaajuisten toimien kiireellistä tarvetta kasvihuonekaasupäästöjen vähentämiseksi ja ilmastomuutoksen pahimpien vaikutusten lieventämiseksi.

Tiedeyhteisö soittaa hälytyskelloja. Nämä ennätyselliset lämpötilat eivät ole poikkeavuuksia, vaan pikemminkin oireita kriisissä olevasta planeetasta. Kun maailma kamppailee kasvavan ilmastohätätilan kanssa, on välttämätöntä, että päättäjät, yritykset ja yksilöt työskentelevät yhdessä siirtymään kestävään tulevaisuuteen.

ILMASTONMUUTOS

Suuret kaupungit huomattavasti kuumempia kuin ympäröivä maaseutu – Kasvava uhka ilmastonmuutoksen myötä

Kaupungit, erityisesti suuret, ovat yhä kuumempia kuin niitä ympäröivät maaseutualueet. Tämä ilmiö, joka tunnetaan nimellä ”kaupunkien lämpösaareke-ilmiö”, tarkoittaa, että kaupunkimiljöiden lämpötila voi olla huomattavasti korkeampi kuin maaseudulla. Seuraukset ovat vakavia ja voivat vaikuttaa ihmisten terveyteen negatiivisesti lisäämällä muun muassa sydän- ja verisuonitautien, hengitystieongelmien ja lämpöhalvauksen riskiä. Ilmastonmuutoksen uhatessa planeettaamme kaupunkien lämpösaareke-ongelma on yhä akuutimpi.

Lämpösaareke-ilmiön syynä on kaupungeille tyypillinen tekoälyinfrastruktuuri ja ihmisen toiminta. Maaseutuun verrattuna, joka on usein peittynyt ruoholla, viljelykasveilla, pensailta tai metsällä, kaupunkialueilla on huomattavasti enemmän asfaltoituja pintoja. Kasvillisuus auttaa viilentämään ilmaa, kun taas asfaltti ja betoni taas imevät lämpöä, mikä johtaa lämpötilan nousuun.

Rakennukset ja kapeat kadut edesauttavat myös lämmön vangitsemista rajoittamalla ilman virtausta. Myös ihmisen toiminnot, kuten rakennusten lämmitys ja autoilu, lisäävät lämpöä kaupunkimiljöössään.

Kaiken kaikkiaan kaikki nämä tekijät johtavat kaupunkien lämpösaareke-ilmiöön, joka on voimakkaimmillaan yöllä. Silloin kaupunkien lämpötila voi olla jopa 10°C korkeampi kuin maaseudulla. Tämä johtuu siitä, että päivän aikana rakenteisiin ja teihin varastoitunut lämpö vapautuu yön aikana.

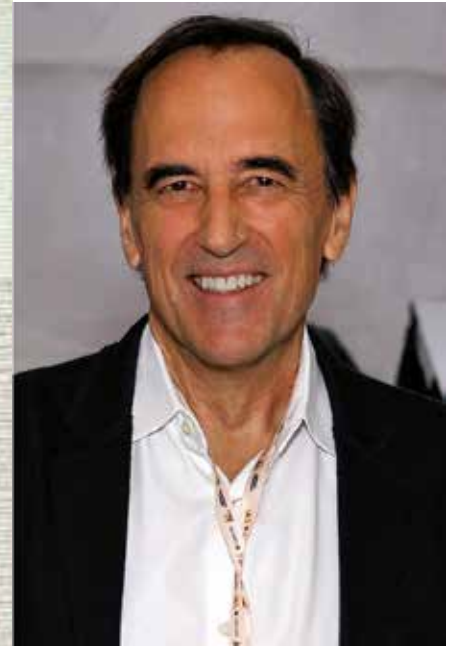
Vaikutus on erityisen selvä suurimmissa kaupungeissa. Esimerkiksi Lontoon ja Pariisin keskustoisissa rekisteröidään säännöllisesti lämpötiloja, jotka ovat noin 4°C korkeampia kuin ympäröivällä maaseudulla yöllä. Molemmat nämä kaupungit, kuten monet muutkin Euroopassa ja maailmassa, kokevat lämpösaareke-ongelmaa, joka johtaa kansanterveysongelmiin.

Tämän kasvavan ongelman ratkaisemiseksi kaupunkisuunnittelijat ja paikalliset viranomaiset työskentelevät strategioiden kehittämiseksi kaupunkien lämpösaareke-ongelman vähentämiseksi. Ratkaisut voivat sisältää niin sanotun vihreän ja sinisen infrastruktuurin lisäämistä. Esimerkkejä tästä ovat lisääntynyt kasvillisuuspeite, esimerkiksi viherkatteiden avulla, ja enemmän vesipintoja. Näiden muutosten toteuttamiseksi tarvitaan kuitenkin ensin yksityiskohtainen kuva siitä, miten lämpötila vaihtelee vastuulla olevissa kaupunkimiljöissä.

Kaupunkien lämpösaareke-ilmiön hallinta on tärkeä osa työtä kaupunkien kestävyuden ja elinkelpoisuuden parantamiseksi, erityisesti tulevien ilmastonmuutosten valossa. Vähentämällä lämpösaareke-ongelmaa voimme parantaa asukkaiden elämänlaatua ja samalla edistää kestävämpää tulevaisuutta. (Lähde: C3S)

TIEDEKIRJALLISUUS

Jeff Goodell: Ilmastomuutoksen kronikoitsija

Jeff Goodell on noussut yhdeksi merkittävimmistä ilmastonmuutoksen ääneksi kirjallisesa maailmassa. Hänen kaksi viimeisintä teosta, “The Heat Will Kill You First” ja “The water Will Come”, tarjoavat karun mutta välttämättömän kuvan siitä, millaista maailmaa ilmastonmuutos meille valmistelee.

Jeff Goodell on tunnettu amerikkalainen kirjailija, joka on omistanut uransa ilmastonmuutoksen tutkimiseen ja raportointiin. Syntynyt vuonna 1959 Palo Altossa, Kaliforniassa, Goodell on kokenut monipuolisen elämän ennen kirjailijan uraansa. Hän on työskennellyt muun muassa blackjack-jakajana, lasin asentajana, siivoojana,

baarimikkona, ammattimotto-ripyöriijänä, venäläisen kirjallisuuslehden toimittajana ja Applella tekniikan kirjoittajana.

Goodellin monipuolinen tausta on ehkäpä vaikuttanut hänen kykyynsä lähestyä ilmastonmuutosta eri näkökulmista. Hän on onnistunut yhdistämään tieteellisen tarkkuuden ja inhimillisen tarinankerronnan tavalla, joka tekee hänen kirjoistaan sekä informatiivisia että kiinnostavia.

Goodell on myös aktiivinen yhteiskunnallinen vaikuttaja. Hän on toiminut vierailevana tutkijana New Amerikassa ja on saanut Guggenheim-stipendin vuonna 2020. Lisäksi hän on säännäinen kommentaattori eri medioissa, kuten NPR, MSNBC, CNN, CNBC, ABC, NBC, Fox ja The Oprah Winfrey Show.

Vaikka Goodellin elämä on ollut täynnä seikkailuja ja erilaisia työkokemuksia, on hän löytänyt kutsumuksensa ilmastonmuutoksen tutkimisesta. Hänen kirjoituksensa ovat tärkeitä ääniä, jotka auttavat meitä ymmärtämään tämän globaalin haasteen laaju-

den ja seuraukset.

“The Heat Will Kill You First” on syvä sukellus lämpöaallon tuhoisiin vaikutuksiin. Goodell ei pelkästään kuvaile lämpötilan nousua, vaan tutkii sen konkreettisia seurauksia ihmisille, yhteiskunnalle ja ekosysteemeille. Kirja on sekä tieteellisesti informatiivinen että inhimillisesti koskettava, ja se on saanut laajaa kiitosta niin kriitikoilta kuin lukijoilta.

“Water Is Rising” puolestaan keskittyy merenpinnan nousun aiheuttamaan uhkaan. Goodell tutkii tarkasti, miten ilmastonmuutos muuttaa rannikkoalueiden elämää ja mitä seurauksia sillä on maailmanlaajuisesti. Kirja on sekä varoitus että kutsu toimintaan, ja se on herättänyt keskustelua siitä, miten voimme varautua tulevaisuuden haasteisiin.

Goodellin kirjoitustyyli on selkeä ja informatiivinen, mutta samalla hän onnistuu välittämään lukijalle kiireellisyyden tunteen. Hän yhdistää tieteelliset faktat henkilökohtaisiin tarinoihin, mikä tekee hänen kirjoistaan sekä

informatiivisia että innostavia.

“Goodell on mestari kertomassa tarinoita, jotka saavat meidät ajattelemaan ja toimimaan,” kirjoitti The New York Times Book Review. “The Heat Will Kill You First” on hälyttävä ja välttämätön kirja.”

“The Water Will Come” on puolestaan saanut ylistystä siitä, että se tarjoaa realistisen ja konkreettisen kuvan merenpinnan nousun vaikutuksista. “Goodell on onnistunut vangitsemaan lukijan huomion ja herättämään huolta tulevaisuudesta,” kirjoitti The Guardian.

Jeff Goodellin teokset ovat tärkeitä muistutuksia siitä, että ilmastonmuutos on todellinen ja akuutti uhka. Hänen kykynsä tehdä monimutkaisesta aiheesta ymmärrettävää ja kiinnostavaa on tehnyt hänestä yhden sukupolvemme tärkeimmistä kirjailijoista.

Kuva: Author Jeff Goodell at the 2023 Texas Book Festival in Austin, Texas, United States. Larry D. Moore
Creative Commons Attribution 4.0

ASTRONOMIA ja ASTROLOGIA

Merkuriuksen perääntyminen (Mercurius Retrograde): Elokuun 2024 ilmiö

Elokuussa 2024 taivaalle kohoaa jälleen astrologinen ilmiö nimeltään Merkuriuksen perääntyminen, joka herättää kiinnostusta niin taivaan tarkkailijoiden kuin astrologian harrastajien keskuudessa. Tätä ilmiötä syytetään usein kommunikaatio-ongelmista, matkasuunnitelmien häiriöistä ja teknologisistä vioista, ja se onkin täynnä sekä taivaallista mekaniikkaa että kulttuurista perinnettä.

Mitä Merkuriuksen perääntyminen tarkoittaa? Merkuriuksen perääntyminen tapahtuu, kun Mercurius näyttää liikkuvan taaksepäin kiertoradallaan Maasta katsottuna. Tämä optinen harha ilmenee kolmesta neljään kertaa vuodessa, ja se kestää kunkin kerran noin kolme viikkoa. Todellisuudessa Mercurius ei liiku taaksepäin, vaan se ohittaa Maan kiertoradallaan, luoden näin vaikutelman perääntyvästä liikkeestä.

Elokuun 2024 perääntymisjakso kestää 4. elokuuta – 28. elokuuta. Tänä aikana Mercurius kulkee Neitsyen merkin halki, jota se myös hallitsee, mikä astrologien mukaan voimistaa tämän ajanjakson vaikutuksia.

Merkuriuksen perääntyminen astrologiassa Astrologiassa Mercurius hallitsee kommunikaatiota, matkustamista, teknologiaa ja tiedonvälitystä. Kun Mercurius perääntyy, näiden alueiden ajatellaan olevan

van alttiimpia väärinkäsityksille, viivästyksille ja virheille. Perääntymisen aikana allekirjoitetut sopimukset, lähetetyt sähköpostit tai tehdyt matkasuunnitelmat saattavat kohdata ongelmia.

Astrologit neuvovat usein varovaisuuteen Merkuriuksen perääntymisen aikana ja suosittelevat yksityiskohtien huolellista tarkistamista, viestien kaksoistarkastusta ja suurten päätösten lykkäämistä perääntymisjakson päättymisen jälkeen. Tämä on aikaa, jolloin suositellaan keskittymään enemmän pohdintaan ja arviointiin kuin uusien hankkeiden käynnistämiseen.

Elokuun 2024 perääntyminen Neitsyen merkissä korostaa yksityiskohtiin keskittymistä, käytännön huolia ja päivittäisiä rutiineja. Tämä jakso saattaa tuoda haasteita, jotka liittyvät organisointiin, terveyteen ja analyttiseen ajatteluun. Kommunikaatiovirheitä voi esiintyä useammin erityisesti työympäristöissä tai terveyteen ja palveluihin liittyvissä asioissa.

Merkuriuksen perääntymisen kulttuurinen vaikutus Merkuriuksen perääntymi-

sestä on tullut kulttuurinen merkkipaalu, ja sitä käytetään usein humoristisesti selittämään arkisia vastoinkäymisiä. Myöhästyneet tapaamiset ja tietokoneongelmat liitetään helposti tähän taivaalliseen ilmiöön.

On kuitenkin tärkeää suhtautua tähän ilmiöön tasapainoisesti. Vaikka jotkut ihmiset pitävät hyödyllisenä sovittaa toimintansa astrologisten näkemysten mukaisesti, toiset näkevät Merkuriuksen perääntymisen muistutuksena hidastamisen ja kärsivällisyyden tärkeydestä, riippumatta heidän uskostaan astrologiaan.

Selviytymisvinkejä Mercuriuksen perääntymisen ajalle Olitpa sitten vahva astrologian uskoja tai pelkästään utelias, tässä on muutamia käytännön vinkejä Merkuriuksen perääntymisen navigointiin:

Tarkista kaikki kahdesti: Varmista, että matkasuunnitelmat, työprojektit ja muut yksityiskohtat ovat kunnossa, ja että varasuunnitelmat ovat olemassa.

Hyödynnä pohdinta-aikaa: Käytä tämä aika menneiden projektien, ihmissuhteiden tai päätös-

ten arvioimiseen. Pohdi, mikä voisi vaatia muutosta, sen sijaan että aloittaisit uusia hankkeita.

Ole joustava: Varaudu odottamattomiin tapahtumiin ja pyri pysymään mukautuvaisena, kun suunnitelmat menevät pieleen.

Kommunikoi selkeästi: Kiinnitä erityistä huomiota siihen, miten välität tietoa, ja ole tietoinen mahdollisista väärinymmärryksistä.

Katse tulevaisuuteen Kun elokuun 2024 Merkuriuksen perääntyminen päättyy 28. elokuuta, moni huokaisee helpotuksesta. Uskotpa astrologian vaikutuksiin tai et, tämä ajanjakso voi toimia muistutuksena tietoisuuden, valmistautumisen ja sopeutumiskyvyn merkityksestä nopeasti muuttuvassa maailmassa.

Niille, jotka seuraavat astrologiaa, Merkuriuksen perääntymisen päättyminen merkitsee paluuta sujuvampaan kommunikointiin ja suunnitteluun. Toisille se voi yksinkertaisesti merkitä mielenkiintoisen ajanjakson päättymistä, jolloin taivaalliset tapahtumat kohtaavat ihmisen uteliaisuuden ja kulttuurisen ilmaisun.

ELÄMÄNKERTAKIRJASTO

Eeva Kauppi - arvostettu oikeuspsykiatri ja vahva yhteiskunnallinen vaikuttaja

▶ Kuuntele ▶

Eeva Kaupin kuuden sanan hoito-ohje: "rajaava rakkaus, valvottu vapaus, lempeä väkivalta"

Lapsuus

Eeva Ottilia Kauppi syntyi vuonna 1921 Mäntylän suurperheen kuudentena lapsena. Perheeseen syntyi yhdeksän lasta, joista yksi poika kuoli maassa raivonneeseen espanjankuumeeseen. Isä oli torpan poika Kaarlo Vihtori Haavisto, joka toimi pehtorina Sigrid Ottilia Tammelan kotitalossa.

Sigrid ihastui talon pehtoriin ja sai alkuvastustuksen jälkeen vanhempinsa siunauksen avioliiton solmimiseen. Nuorelleparille annettiin jopa rahoitus tilan ostoon Kokemäen Kuurolasta. Silloisen tavan mukaan nuori isäntä raivasi suosta lisämaata saaden näin perheelleen keskikokoisen maatalon, jossa oli 20 ha viljeltyä ja 40 ha metsää. Sigridin isän vaatimuksesta kotiväyryn oli muutettava nimensä Haavistosta Mäntyläksi.

NAISTEN ÄÄNI

Suomi Finland
100

Vaasan Suomalaisen Naisklubi ry:n kunniapuheenjohtaja.
Kuva klubin kuvakokoelmasta

Eeva Kauppi oli tunnettu vaasalainen psykiatri ja kansanedustaja

Naisten Ääni -hanke: Tuhannen naisen tarinat elämänekertakirjastoon

Ainakin 50 Vaasaan liittyvä tarina! Ja äsken on tullut useita lisää!

Suomalaisen yhteiskunnan ja kulttuurin historia on pitkälti rakentunut ihmisten teois-ta ja vaikutuksesta, mutta naisten osuus tässä tarinassa on jäänyt usein vähälle huo-miolla. Naisten tekemiset, vaikutukset ja elämäkokemukset ovat olleet ällistyttävän niukasti kirjattuja yhteiseen muistiin. Tämän muuttamiseksi on syntynyt Naisten Ääni -hanke, jonka tavoitteena on tuoda naisten tarinat ja vaikutusvalta osaksi suomalaista historiakertomusta.

Suomen itsenäisyyden 100-vuotisjuhluvuonna 2017 lanseerattu Naisten Ääni -verkkojulkaisu on osa Suomalaisen Naisliiton aloittamaa pyrkimystä tuottaa laajamit-taista aineistoa suomalaisten naisten elämästä ja vaikutuksesta yhteiskuntaan. Hankkeen keskiössä on halu tuottaa ja levittää tietoa siitä, mitä naiset ovat tehneet,

miten he ovat vaikuttaneet yhteiskunnan kehitykseen, miten he ovat eläneet ja miten he ovat selviytyneet elämän haasteista.

Keväällä 2024 julkaistiin tuhannes elämänekerta, ja niitä on sen jälkeen tullut runsaasti lisää. Ainakin viidessäkymmenessä tarinassa kerrotaan vaasalaisista naisista tai naisis-ta joiden elämä liittyy kaupunkiimme.

Mainittakoon muutama tunnettu vaasalainen joiden elämäkerta löytyy Naisten Ääni-kirjastossa: Irma Rewell, Ritva Hyöky, Eeva Kauppi, Alexandra Frosterus-Sältin, Rosi-na Heikel,

Verkkojulkaisuun toivotaan monipuolista osallistumista, ja mukaan ovat tervetulleita niin valtakunnalliset, paikalliset kuin sukujenkin naiset. Tavoitteena on nostaa esiin erilaisia tarinoita ja kokemuksia: arjen sankarittaria, järjestötyössä ahertaneita, näkyviä ja näkymättömiä, äänekkäitä ja hiljaisia. Haluamme koota aineiston, joka kuvastaa suomalaisten naisten monipuolista panosta yhteiskuntaan ja kulttuuriin.

Naisten Ääni -verkkojulkaisuun voi kirjoittaa uusia elämäkerta-artikkeleita tai kopioi-da jo aiemmin julkaistuja artikkeleita naisjärjestöjen lehdissä, kunhan alkuperäiseltä julkaisijalta on lupa uudelleenjulkaisuun. Lisäksi haastamme järjestöt ja yksittäiset kansalaiset mukaan keräämään ja dokumentoimaan naisten tarinoita omilla paikka-kunnillaan. Tavoitteena on tehdä Naisten Ääni -hankkeesta naisten voimannäyttö ja samalla luoda ainutlaatuinen aineistokokonaisuus suomalaisten naisten elämästä.

Tule mukaan -sivulle on koottu lisää ajatuksia ja ideoita siitä, miten jokainen meistä voi osallistua Naisten Ääni -hankkeeseen ja tehdä suomalaisten naisten tarinoista näkyvämpiä ja merkityksellisempiä. Liity joukkoomme ja auta meitä kertomaan suomalaisten naisten unohtumattomia tarinoita! Naisten Ääni-kirjasto on verkossa pysyvästi ja tulee palvemaan myös tutkijoi-ta tulevana vuosikymmeninä – tai vuosisatoja!

Viola Gahmberg, vaasalainen rakastettu Lis Laviola

NAISTEN ÄÄNI

Suomi
Finland
100

Viola Gahmberg, joka tunnetaan näyttämön lady Lis Laviolana, on tehnyt merkittävän 42 vuoden uran teatterissa.

Sukujuuret

Lis Saviolan sukujuuret ovat mielenkiintoiset. Hänen esivanhempien elämää ovat muokanneet suuret maailman tapahtumat, kuten Puolan jakautuminen ja Venäjän vallankumous. Esivanhemmat ovat kotoisin Puolasta, joka on ollut monien perimyssotien ja jakojen näyttämönä. Puola jaettiin vaiheittain Venäjän, Preussin ja Itävallan kesken, ja Wienin kongressissa 1815 suurin osa Puolan Kuningaskuntaa siirtyi Venäjän omistukseen. Kapinat ja vallankumoukset jatkuivat, ja alkoi häikäilemättömän venäläistämistyö Venäjän vallankumoukseen

Viola Gahmberg

Viola Gahmberg, eli näyttelijä Lis Laviola

Fanny Churberg – Vaasasta lähtöisin oleva taiteen pioneeri ja Suomen Käsityön Ystävät - yhdistyksen perustaja

NAISTEN ÄÄNI

Suomi
Finland
100

Fanny Churberg syntyi 12. joulukuuta 1845 silloisessa Nikolainkaupungissa, eli nykyisessä Vaasassa. Hän oli lasarettilääkäri Matias Christian Churbergin ja hänen vaimonsa Maria Ulrika Peranderin seitsenlapsisen perheen kolmas lapsi. Neljä lapsista kuoli nuorena, ja Fanny menetti äitinsä vain 12-vuotiaana. Hän varttui kahden nuoremman veljensä, Waldemarin ja Torstenin, kanssa, ja osallistui heidän hoitamiseensa. Fannyn isän kerrotaan olleen hieman erikoinen luonteeltaan ja pitkään sairastellut ennen kuolemaansa vuonna 1865, kun Fanny oli 20-vuotias.

Teini-ikäisenä Fanny lähetettiin opiskelemaan vuosiksi 1857–1859 Porvooseen Emma Christina Peranderin tyttöpensionaattiin, ja sen jälkeen Viipurin tyttökouluun vuosina 1860–1861. Isänsä kuoleman jälkeen sisarukset muuttivat Helsinkiin tätinsä luokse.

Fanny saattoi olla kihloissa tunnetun taiteilijan Berndt Lindholmin kanssa, mutta he eivät koskaan avioituneet.

Fanny Churberg, tunnettu Vaasasta lähtöisin oleva taiteilija

Jane Trygg-Kaipiainen - Monipuolinen vaikuttaja ja luova tahtonainen

NAISTEN ÄÄNI

Suomi
Finland
100

Jane Trygg-Kaipiaisen elämää ohjaa voimakas vaikuttamisen tahto ja epäkohtien korjaaminen.

Lapsuus

Jane on syntynyt Sakari Topeliuksen päivänä Heidekenillä, eli hän on aito turkulainen. Hänen syntymäkotinsa oli Raunistulassa. Isä oli monen sukupolven turkulainen. Äiti oli syntyjään Oulun seudulta. Isä oli sotalapsena ensin Tankassa ja sitten Ruotsissa. Äiti muutti lapsena äitinsä kanssa Ruotsiin. Vanhempien taustan vuoksi perhe koki aina olevansa pohjoismaalaisia. Jane sai viettää yhden kesän Ruotsissa isoäidin luona ja oppi ruotsin kielen käytännössä. Perhe oli kielitaitoinen ja arvosti koulutusta.

Jane Trygg-Kaipiainen

Jane Trygg-Kaipiainen

Pirkko Koskiahde - Neljännesvuosisata vapaaehtoistoimintaa

NAISTEN ÄÄNI

Suomi
Finland
100

Suurella sydämellä vapaaehtoistoimintaa neljännesvuosisata Vaasan Suomalaisen Naisklubin hyväksi.

Pirkko Koskiahde on omistautunut suurella innolla ja sydämen palolla 25 vuotta Vaasan Suomalaisen Naisklubi ry:n sekä Asunto Oy Vaasan Lieden ja Asunto Oy Vaasan Purren asioiden kokonaisvaltaiseen hoitamiseen ja huolehtimiseen. Näistä tuli Pirkolle kuin omia lapsia, joista hän kantoi huolta yötä päivää.

Pirkko on syntyperäinen vaasalainen yrittäjäperheen esikoinen. Isä harjoitti autojen verhoomotoimintaa ja toimi ohella Jurvan käsityökoulun opettajana. Lisäksi hän oli aktiivinen politiikassa ja musiikkiharrastuksissa. Äiti oli lähtöisin körttiläisestä suurperheestä Nilsiästä. Hän oli huolehtiva perheenäiti, valmisti perheen vaatteet sekä toimi myös yrityksen ompelimosassa.

Pirkon lapsuus oli onnellinen. Perheessä luettiin ja laulettiin paljon. Kesät nelihenkinen perhe vietti omistamallaan pienellä maatilalla Westervikissä, joka siihen aikaan oli vielä aitoa maaseutua hyötykoti-eläiminen. Lapsuuden kodin perintönä Pirkolta kasvoi maalaisjärkinen, toimeen tarttuva, töitä ja kulttuuria arvostava rohkea

Pirkko Koskiahde

Pirkko Koskiahde

Alexandra Theodora Frosterus-Sältin, unohdettu vaasalainen taiteilija

NAISTEN ÄÄNI

Suomi
Finland
100

Kuka on Suomen tunnetuin ja samalla unohdettuin naispuolinen taiteilija? Kenen teoksia miljoonat suomalaiset ovat ihastelleet yli sadan vuoden ajan? Kuka vaasalainen taiteilija on ollut unohdettu kymmenien vuosien ajan ilman, että Vaasassa olisi ainostakaan muistomerkkiä tai patsasta hänelle, puhumattakaan siitä, ettei kaupungissa ole yhtään hänen mukaansa nimettyä katua? Kuka on taiteilija, jonka terveyttä edistäviä piirustuksia koululaisemme ovat katselleet 120 vuoden ajan? Kuka naispuolinen taiteilija on inspiroinut Eppu Normaalin koskettavaan lauluun "Murheellisten laulujen maa"? Kuka on vaasalainen taiteilija, jonka piirustukset olivat osasyynä siihen, että Suomessa oli historian alussa kieltolaki? Kuka on vaasalainen taiteilija, jonka taulu on presidentin kansliassa? Tämä kuuluisa taiteilija on tohtori Alexandra Theodora Frosterus-Sältin.

Lapsuus

Alexandra Frosterus syntyi 6. joulukuuta 1837 Inkoossa. Hänen vanhempansa olivat teologian professori Benjamin Frosterus ja Wilhelmina Sofia af Gadolin. Benjamin Frosterus oli syntynyt Pudasjärvellä 28. huhtikuuta 1792. Kalajoen kirkkoherran Johan Frosteruksen ja tämän ensimmäisen vaimon Marian Westzynthiuksen poikana. Robert Frosterus, Kuopion ensimmäinen piispa, oli hänen velipuolensa. Benjamin Frosterus väitteli teologiassa vuonna 1821 ja vihittiin papiksi 1824. Hänestä tuli kirkkohistorian professori vuonna 1829. Benjamin muutti perheeseen 1. toukokuuta 1838 Vaasaan. Hänestä tuli silloiselta nimeltään Mustasaaren ja Vaasan seurakunnan kirkkoherra. Alexandra vietti lapsuutensa Hagan pappilassa. Talo seisoo edelleen samalla paikalla lähellä Vanhaa Vaasa ja toimii nykyään Vaasan ruotsinkielisen seurakunnan edustustilana.

Alexandra Theodora
Frosterus-Sältin 1860-luvulla
(Museolaitos, kuva väritetty)

Alexandra Frosterus-Sältin, tunnettu vaasalainen taiteilija

Pali-Maja, Marie Johansdotter Berg - Skrev första dikten om alkoholens negativa sidor

NAISTEN ÄÄNI

Suomi
Finland
100

Marie Johansdotter Berg, känd under sin pseudonym Pali-Maja, föddes den 10 december 1784 i Pali, en gårdsgrupp vid Österlandsvägen i Pörtom. Hennes far, Johan Hansson Uppgård, hade flyttat till Pörtom från Pjälax i Närpes, sedan han gift sig med Maria Greta Uppgård och därmed blivit ägare till hälften av ett hemman med namnet Uppgård. Då hemmanet skiftades fick familjen flytta till en äng med namnet Pala eller Pali, ett namn som lever kvar ännu i vår tid. Familjen hade 14 barn, varav 9 klarade sig till vuxen ålder. Isak Smeds berättar om familjen i den diktbok som publicerades år 1882: "Alla barnen var utrustade med klokt huvud och lyckliga anlag att lära allt vad som föll dem i hågen."

Hon avled den 11 oktober 1867 i Närpes. Hon var på sin tid den mest produktiva kvinnliga poeten i vårt land.

På sin tid var hon en av de mest aktade personerna i Närpesnejden. År 1882 publicerades en bok innehållande de dikter som återfunnits och i förordet till denna skriver lektor Isak Smeds från Petalax: "Den skaldinna, vars visor otvivelaktigt allmännast sjungas över hela Österbotten och vilken jag i barndomen i min hembygd hört med så stor beundrad och aktning omtalas."

Pali-Maj måste nog ha varit väldigt begåvad, för redan som 18-åring blev hon "skolmästarinna" och i den rollen handlade hon undervisningen av barn i många byar i Närpes. Redan som 18-åring började hon skriva dikter. Som 20-åring besökte hon Stockholm, en resa som gick med båt från Närpes. Hennes medresenärer lär ha betecknat henne som en "sångfågel".

År 1814 födde hon en son vars far var Mats Matsson Snickars från Normäs i Närpes. På den tiden var utomäktenskapliga förbindelser både skamliga och olagliga. Hon fick sota för detta "brott" med böter, men värre var att hon fick lida för sitt skamfylade anseende resten av sitt liv.

Pärmbilden till den
diktsamling med Pali-Majas
dikter som utgavs år 1882

Pali-Maja, Pirttikylässä syntynyt tuottoisa runoilija. Ruotsinkielinen artikkeli.

Tässä elämäkertakirjasto löytyy:

<https://www.naistenaani.fi/>

TERVEYS

Processoitu liha ja dementia: Kasvavat todisteet yhteydestä huolestuvat

Uusi tutkimus on herättänyt huolta prosessoidun lihan terveysvaikutuksista, erityisesti sen mahdollisista vaikutuksista aivoterveeyteen. Alzheimerin yhdistyksen kansainvälisessä konferenssissa esitellyt tutkimustulokset viittaavat siihen, että runsaasti prosessoitua punaista lihaa sisältävä ruokavalio voi olla yhteydessä lisääntyneeseen dementian riskiin.

Tutkimus ja sen tulokset

Tutkimuksessa seurattiin yli 130 000 aikuista yli neljän vuosikymmenen ajan, ja tulokset osoittivat, että henkilöt, jotka söivät vähintään kaksi annosta prosessoitua punaista lihaa viikossa, olivat 14 % todennäköisemmin vaarassa sairastua dementiaan verrattuna niihin, jotka söivät vähemmän kuin kolme

annosta kuukaudessa. Prosessoitu punainen liha, kuten pekoni, makkarat ja leikkeleet, sisältää usein säilöntäaineita, kuten natriititejä, sekä korkeita natriumpitoisuuksia, joiden uskotaan vaikuttavan negatiivisesti kognitiiviseen terveyteen.

Tutkimuksessa havaittiin myös, että jokainen päivittäinen ylimääräinen prosessoidun punaisen lihan annos vastasi 1,6 vuotta lisääntynyttä kognitiivista ikääntymistä, erityisesti aivojen kielitaidosta ja toimeenpanotoiminnoista vastaavilla alueilla, jotka ovat tärkeitä päätöksenteossa ja käyttäytymisen hallinnassa.

Processoitu vs. prosessoimaton liha: Tärkeä ero

On huomionarvoista, että prosessoimatonta punaista lihaa, kuten tuoretta nautanlihaa tai lammasta, ei yhdistetty samoihin kognitiivisiin riskeihin. Itse asiassa kohtuullisella prosessoimattoman lihan kulutuksella saattaa olla jopa suojaava vaikutus aivoterveeyteen, vaikka tästä tarvitaan vielä lisää tutkimusta. Ero prosessoidun ja prosessoimattoman lihan välillä on olennainen, sillä se viittaa siihen, että haitalliset vaikutukset johtuvat todennäköi-

sesti pro-sessoidun lihan lisäaineista ja säilöntämenetelmistä, eivätkä itse lihasta.

Laajemmat terveysvaikutukset Tämä tutkimus on linjassa aiempien tutkimusten kanssa, jotka ovat yhdistäneet prosessoidun lihan moniin terveysongelmiin, kuten sydänsairauksiin, syöpään ja diabetekseen. Prosessoidun lihan korkeat tyydyttyneen rasvan, natriumin ja kemiallisten säilöntäaineiden pitoisuudet tunnetaan näiden sairauksien aiheuttajina, ja ne ovat myös dementian riskitekijöitä.

Ruokasuositukset aivoterveiden tukemiseksi

Näiden tulosten perusteella terveysasiantuntijat suosittelvat prosessoidun punaisen lihan vähentämistä ruokavaliossa ja sen korvaamista terveellisemmällä vaihtoehdoilla. Kasvipohjaisen elintarvikkeiden, kuten pähkinöiden, papujen ja vihannesten, lisääminen ruokavaliioon ei ainoastaan vähennä dementian riskiä, vaan tukee myös yleistä hyvinvointia. Niille, joilla on rajoitettu pääsy tuoreisiin tuotteisiin, vaihtoehdot, kuten säilykepavut (vähäsuolainen vaihtoehto) ja pakastevihannekset, voivat olla käytännöllisiä ja ravitsevia kor-

vikkeita.

Kokonaisvaltainen lähestymistapa

Vaikka tutkimuksen tulokset ovat vakuuttavia, on tärkeää muistaa, että ruokavalio on vain osa dementian ennaltaehkäisyä. Holistinen lähestymistapa aivoterveysten sisältää myös säännöllisen liikunnan, riittävän unen, sosiaalisen kanssakäymisen ja henkisen virikkeellisyuden.

Koska elämme pidempään, tänään tekemillämme valinnoilla siitä, mitä syömme, on yhä suurempi merkitys kognitiiviselle terveydellemme. Prosessoidun lihan kulutuksen vähentäminen voi olla yksinkertainen mutta merkittävä askel aivotointojen säilyttämiseksi ja dementiariskin pienentämiseksi ikääntymisessämme.

Yhteenvetona voidaan todeta, että kasvava määrä todisteita prosessoidun lihan haitoista korostaa tietoisten ruokavalintojen merkitystä aivoterveysten ylläpitämiseksi. Vaikka asiaa ei ole vielä lopullisesti ratkaistu, nykyinen tutkimus viittaa vahvasti siihen, että prosessoidun lihan osalta vähemmän on enemmän – ei vain sydämemme, vaan myös aivomme kannalta.

TERVEYS

Tyyppi II diabetes voidaan parantaa - joska- an ei ihan helposti

Tyyppin 2 diabetesta on pitkään pidetty kroonisena, parantumattomana tilana. Viimeaikaiset tutkimukset ja reaali maailman interventiot haastavat kuitenkin tämän käsityksen.

Uraauurtava englantilainen tutkimus, NHS Type 2 Diabetes Path to Remission (T2DR) -ohjelma, on osoittanut lupaavia tuloksia taudin kääntämisessä. T2DR-ohjelma on 12 kuukauden käyttäytymisinterventio, joka keskittyy painonpudotukseen, ja ensimmäinen intensiivinen vaihe sisältää täydellisen ruokavalion korvaamisen (TDR). Tämä lähestymistapa, vaikka se onkin vaativa, on osoittautunut tehokkaaksi remission aikaansaamisessa merkittävässä määrässä osallistujia. Remissio tarkoittaa tässä yhteydessä normaalin verenokeritason saavuttamista ilman diabeteslääkitystä vähintään kolmen kuukauden ajan. Tutkimuksessa havaittiin, että noin 27% osallistujista, jotka aloittivat ohjelman ja joilla oli kaksi HbA1c-mittausta, saavuttivat remission. Tämä luku nousi 32 prosenttiin niiden joukossa, jotka suorittivat koko 12 kuukauden ohjelman. Nämä tulokset ovat erityisen rohkaisevia, koska ne on saatu todellisessa ympäristössä eikä kliinisen tutkimuksen kontrolloidussa ympäristössä. Se osoittaa, että remissio on saavutettavissa huomattavalle osalle tyyppin 2 diabetesta sairastavista ihmisistä jäsenennellyn, tuetun painonpudotusohjelman avulla. On kuitenkin tärkeää tunnustaa asiaan liittyvät haasteet. Kaikki ohjelman aloittajat eivät suorita sitä loppuun, ja laihtuminen, vaikka se onkin ratkaisevan tärkeää, ei ole taattua. Tutkimuksessa korostetaan myös, että kattavien tietojen kerääminen todellisessa ympäristössä on vaikeaa ver-

rattuna kliiniseen tutkimukseen. Näistä rajoituksista huolimatta T2DR-ohjelma tarjoaa toivoa miljoonille tyyppin 2 diabetesta sairastaville. Se korostaa elämäntapatoimenpiteiden, erityisesti painonpudotuksen, merkitystä taudin hallinnassa ja mahdollisesti kääntämisessä. Vaikka ohjelma ei ole maaginen parannuskeino, se on merkittävä askel eteenpäin diabeteksen hoidossa. Siinä korostetaan jatkuvan tutkimuksen, tukipalvelujen saatavuuden parantamisen ja yksilöllisten hoitosuunnitelmien tarvetta painonpudotustoimenpiteiden hyötyjen maksimoimiseksi tyyppin 2 diabetesta sairastaville. Viime kädessä T2DR-ohjelman menestystarina on osoitus ihmisen sietokyvyn voimasta ja elämäntapamuutosten mahdollisuuksista kroonisten sairauksien torjunnassa.

T2DR-ohjelma:

Syväasukellus interventioihin NHS Type 2 Diabetes Path to Remission (T2DR) -ohjelma on kattava lähestymistapa diabeteksen hallintaan, joka keskittyy painonpudotukseen remission ensisijaisena tekijänä. Tämän saavuttamiseksi ohjelma käyttää monipuolista lähestymistapaa, johon kuuluu: Intensiivinen alkuvaihe:

Ruokavalion kokonaiskorvaus (TDR) Ohjelma alkaa kolmen kuukauden kokonaisruoankorvikkeella (TDR), jonka aikana osallistujat kuluttavat yksinomaan ateriankorvikkeita. Nämä tuotteet on suunniteltu tarjoamaan tasapainoista ravintoa vähentäen samalla merkittävästi kalorien saantia. Tämä vaihe on ratkaisevan tärkeä nopean painonpudotuksen ja verenokerin hallinnan parantamisen kannalta.

Käyttäytymisen tukeminen ja koulutus

TDR: n lisäksi osallistujat saavat intensiivistä käyttäytymistukea ja koulutusta. Tähän sisältyy: Henkilökohtainen tuki: Omistautu-

neet terveydenhuollon ammattilaiset tarjoavat henkilökohtaista ohjausta ja rohkaisua koko ohjelman ajan. Ryhmäistunnot: Osallistujat osallistuvat ryhmäistuntoihin jakaakseen kokemuksia, oppiakseen muilta ja rakentaakseen tukiverkoston. Terveellisen ruokavalion koulutus:

Osallistujat saavat kattavan koulutuksen terveellisistä ruokailutottumuksista, annosten hallinnasta ja aterioiden suunnittelusta. Fyysinen aktiivisuus: Ohjelma korostaa liikunnan merkitystä ja antaa ohjeita liikunnan sisällyttämisestä jokapäiväiseen elämään. Psykologinen tuki:

On tärkeää puuttua painonhallintaan liittyviin emotionaalsiin ja psykologisiin tekijöihin. Siirtyminen jatkuvaan painonpudotukseen Ensimmäisen kolmen kuukauden TDR-vaiheen jälkeen osallistujat siirtyvät jatkuvaan painonpudotusvaiheeseen. Tähän sisältyy säännöllisen ruoan asteit-

tainen palauttaminen säilyttäen samalla ohjelman aikana opitut terveelliset ruokailutottumukset. Jatkuva käyttäytymisen tukeminen on tärkeää tässä vaiheessa painon palautumisen estämiseksi. Pitkän aikavälin johtaminen T2DR-ohjelman tavoitteena on antaa osallistujille työkalut ja tiedot, joita tarvitaan pitkäaikaiseen painonhallintaan ja diabeteksen hallintaan. Tähän sisältyy jatkuva tuki, säännöllinen seuranta ja strategiat mahdollisiin haasteisiin vastaamiseksi.

On tärkeää huomata, että T2DR-ohjelman menestys riippuu useiden tekijöiden yhdistelmästä, mukaan lukien osallistujien motivaatio, ohjelmaan sitoutuminen ja asianmukaisten tukipalvelujen saatavuus. Vaikka ohjelman tulokset ovat olleet lupaavia, se ei ole kaikille sopiva ratkaisu, ja yksilölliset tarpeet ja olosuhteet olisi otettava huomioon.

TERVEYS

Hammastulehdus aiheuttaa aivohalvauksen nuorilla, kertoo suomalaistutkimus

Suojaa aivoveritulppaa vastaan!

Uusi suomalaistutkimus on yhdistänyt parodontiitin, vakavan iensairauden muodon, nuorten aikuisten lisääntyneeseen aivohalvausriskiin. Tutkimukseksi, joka on julkaistu Journal of dental research -lehdessä, havaittiin, että 18–49-vuotiaat, joilla oli parodontiitti, kärsivät huomattavasti todennäköisemmin kryptogeenisestä iskeemisestä aivohalvauksesta (CIS), eräänlaisesta aivohalvauksesta, jonka syytä ei tunneta.

Tutkimuksessa havaittiin myös yhteys viimeaikaisten invasiivisten hammashoitotoimenpiteiden ja lisääntyneen aivohalvauksen riskin välillä, erityisesti ihmisillä, joilla on sydänvika, jota kutsutaan patentoiduksi foramen ovale (PFO).

Tutkijat uskovat, että parodontiitin aiheuttamalla tulehduksella voi olla merkitystä verihyytymien kehittyemisessä, mikä voi johtaa aivohalvaukseen. Lisäksi hammaslääketieteelliset toimenpiteet voivat tuoda bakteereja verenkiertoon, mikä voi lisätä aivohalvauksen riskiä herkillä henkilöillä.

Tutkimuksessa korostetaan hyvän suun terveyden merkitystä erityisesti nuorille. Säännölliset hammastarkastukset ja asianmukainen suuhygienia voivat auttaa ehkäisemään parodontiittia ja siihen liittyviä terveysriskejä.

Uusi lupaava Alzheimer-lääke tulossa Suomeen ensi vuonna?

Alzheimerin tauti on tuhoisa sairaus, joka vie vähitellen muistin ja ajattelukyvyn. Vaikka täydellistä parantavaa lääkettä ei vielä ole, on horisontissa kuitenkin valoa tunnelin päässä.

Yhdysvaltain lääkeviranomainen FDA on hyväksynyt uuden Alzheimer-lääkkeen, Lecanemabin, hoidon aloittamiseen varhaisessa taudin vaiheessa. Lecanemab on Alzheimerin tautia sairastavien ongelmiin lääke, joka poistaa aivoista beeta-amyloidiksi kutsuttua ja plakkia. Nämä plakit ovat olleet yhteydessä Alzheimerin taudin kehittymiseen. Vaikka lääkkeen ei ole vielä todettu pidentävän potilaiden elinikää tai parantavan tautia, on se osoittanut lupaavia tuloksia hidastamalla taudin etenemistä. Kliinisissä tutkimuksissa Lecanemab on osoittanut vähentävän aivojen amyloidiplakkia merkittävästi.

Tämä on tärkeä edistysaskel, sillä aiemmat tutkimukset ovat viitanneet siihen, että amyloidiplakit

ovat keskeinen tekijä Alzheimerin taudin patologiassa. Vaikka Lecanemab on lupaava lääke, on tärkeää muistaa, että se ei ole vielä yleisesti saatavilla. Lääkkeen turvallisuutta ja tehokkuutta on vielä tutkittava laajemmin. Lisäksi sen hinta voi olla aluksi korkea, mikä voi rajoittaa sen saatavuutta. Suomessa Lecanemabin odotetaan mahdollisesti saapuvan ensi vuonna, mikäli lääkeviranomainen Fimea hyväksyy sen. Lääkkeen käyttöönotto tulee kuitenkin vaatimaan huolellisen arvioinnin ja selkeän potilasvalinnan. On tärkeää korostaa, että Alzheimerin taudin tutkimus on jatkuva ja uusia hoitokeinoja kehitetään koko ajan. Lecanemab on yksi lupaavista vaihtoehdoista, mutta se ei ole vielä ratkaisu kaikkiin Alzheimerin tautia sairastavien ongelmiin.

Lopullisesti Alzheimerin taudin voittamiseksi tarvitaan lisää tutkimusta ja kehitystä. On kuitenkin toivossyytä, että tulevaisuudessa on mahdollisuus tehokkaampiin hoitoihin ja jopa taudin ehkäisyyn.

PS:

Ei tulekaan!

Euroopan lääkevirasti ei ole hyväksynyt tätä lääkettä Euroopan markkinoille.

TAIDEHISTORIA

Fanny Churberg: Taidemaalari koko sydämestään

Fanny Churberg syntyi 12. joulukuuta 1845 silloisessa Nikolainkaupungissa eli Vaasassa. Hän oli Vaasassa äkärinä toimineen Matias Christian Churbergin ja hänen vaimonsa Maria Ulrika Peranderin seitsenlapsisen perheen kolmas lapsi. Lapsista neljä kuoli jo nuorena, ja Fanny varttui kahden nuoremman veljensä, Waldemar ja Torstenin, kanssa.

Teini-iässä hänet lähetettiin vuosiksi 1857–1859 käymään koulua Porvooseen Emma Christina Peranderin tyttöpensionaattiin. Viipurin tyttökoulua Churberg kävi vuosina 1860–1861. Hänen äitinsä kuoli vuonna 1858, kun Fanny oli vasta 12-vuotias, ja isä kuoli vuonna 1865, kun Fanny oli 20-vuotias. Sisarukset muuttivat Helsinkiin täitinsä luokse. Fanny oli mahdollisesti kihloissa Berndt Lindholmin kanssa, mutta he eivät avioituneet.

Helsingissä Fanny Churberg aloitti maalausopinnot ottamalla yksityistunteja. Hänen opettajinaan toimivat Selma Schaeffer ja Alexandra Frosterus-Sältin (1865–1866), Emma Gylden ja Berndt Adolf Lindholm (1866–1867). Hän jatkoi opintojaan yksityisoppilaina Carl Ludwigin johdolla vuosina 1867–1868 ja 1871–1874 Saksassa Düsseldorfissa, jossa oli arvostettu Düsseldorfin taideakatemia, mutta palasi aina kesäisin maalaamaan Suomeen. Hän oli myös ensimmäisiä Pariisissa opiskelleita suomalaisia maalareita. Churberg oli Vilhelm von Gegerfeltin yksity-

isoppilaina Pariisissa vuonna 1876. Vuonna 1878 hän teki matkan Pariisiin maailmannäyttelyyn, ja kansankäsityöt alkoivat kiinnostaa häntä yhä enemmän.

Churberg on yksi Suomen taidehistorian merkittävimmistä hahmoista. Hänen lyhyt mutta in-

tensiivinen uransa jätti pysyvän jäljen kansalliseen taidemaailmaan. Churbergin tuotanto on poikkeuksellisen voimakasta ja persoonallista, ja hänen maalauksensa kiehtovat ja innostavat edelleen.

Churberg oli aikansa rohkeita naisia, jotka mursivat perinteisiä

sukupuolirooleja. Hän opiskeli taidetta Düsseldorfissa, mikä oli tuolloin naisille harvinaista. Saksassa vietetyt vuodet vahvistivat hänen kiinnostustaan maisemamaalaukseen, joka myöhemmin tuli hänen päätyylisuunnakseen.

Churbergin maalauksissa luonto on enemmän kuin vain tausta; se on päähenkilö. Hän vangitsi suomalaisen luonnon syvimmän olemuksen, sen valon, värit ja tunnelmat. Hänen teoksissaan on voimaa ja raukuutta, mutta myös syvää rakkautta ja ymmärrystä.

Churbergin tunnetuimpia maalauksia ovat muun muassa ”Ukkosen jälkeen”, ”Syksy Porvoossa” ja ”Mäntymetsä”. Nämä teokset ovat kuin ikkunoita toiseen maailmaan, jossa luonto on sekä kaunis

että pelottava, rauhallinen ja myrskyisä. Churberg onnistui välittämään katsojalle kokonaisvaltaisen elämyksen, joka jää pitkään mieleen.

Valitettavasti Churbergin taiteellinen ura jäi lyhyeksi useista syistä, kuten veljen ja hänen oman sairastumisensa vuoksi. Ura katkesi vuonna 1880. Ennen sitä hän oli kuitenkin maalannut noin 300 teosta. Hän kuoli vuonna 1892. Hänen kuolemansa oli suuri menetys taidemaailmalle, vaikka hänen merkityksensä Suomen taiteeseen selvisi vasta 1900-luvun alkupuolella.

Arena-lehdessä numero 1 vuonna 1920 Signe Tandefelt kirjoitti pitkän artikkelin Fanny Churbergista. Artikkelin viimeinen kappale kuuluu seuraavasti: ”Intensiteetti,

jonka hän pani kaikkien työhönsä läpi elämänsä, ulkoisissa ja sisäisissä kokemuksissa, ei voinut olla syömättä hänen elinvoimaansa ja jo vuonna 1892 se oli ikuisesti lopussa. Hänen jatkuvan, väsymättömän elämänsä täynnä työtä Fanny Churberg omistautui vain muutaman vuoden taiteelliseen luomiseen, mutta se, mitä hän tuotti näiden vuosien aikana, kuuluu parasta ja persoonallisinta suomalaista taidetta.”

Fanny Churberg on edelleen yksi Suomen taiteen kirkkaimmista tähdistä. Hänen työnsä jatkaa inspiroimista ja hämmästyttämistä sukupolvien ajan.

(Lähde: mm. Wikipedia)

PAKINA

Maalattia vai betoni – odottamaton terveysongelma?

Olemme jo pitkään nähneet betonilattiat merkinä nykyaikaisuudesta ja hygieniasta. Mutta entä jos vanha totuus siitä, että maalattiat ovat epäterveellisiä, ei olekaan totta?

Bangladeshissa meneillään oleva tutkimus haastaa nyt ennakkoluulomme lattian roolista terveydellemme.

Tutkimuksen virallinen nimi on «Sementtilattiat ja lasten terveys (CRADLE): satunnaistettu tutkimus Bangladeshin maaseudulla» ja se löytyy verkosta. Tutkimusta johtaa yhdysvaltalaisen Stanfordin yliopiston tutkija Jade Benjamin-Chung.

Bangladeshin tutkijat vertaavat nyt, saavatko maalattiaisten talojen pienet lapset enemmän suolistoinfektioita kuin betonilattiallisten talojen lapset. Tutkimuksen tuloksilla voi olla merkittäviä seurauksia paitsi kehitysmaailmalle myös omalle kotiympäristöllemme.

Entä jos käy ilmi, että maalattioilla ja niiden luonnollisilla materiaaleilla voi todella olla positiivinen vaikutus terveytemme? Ehkä maaperän lattiat voivat edistää tasapainoisempaa mikrobiomia, toisin sanoen

miljardeja bakteereja, jotka elävät meissä ja meissä. Yhä useammat tutkimukset osoittavat, että suolistofloorallamme on ratkaiseva rooli terveydellemme.

Jos Bangladeshissa tehty tutkimus osoittaa, että

maaperän lattiat voivat olla terveellisempiä, mitä se tarkoittaa meille täällä Pohjoismaissa? Pitäisikö meidän alkaa repiä betonilattioitamme ja korvata ne likaisilla lattioilla? Ehkä ei täysin, mutta se voi pakkota meidät miettimään

uudelleen kotimme ja suhteemme luontoon.

Ehkä voimme inspiroitua muista kulttuureista, joissa likalattiat ovat luonnollinen osa elämää. Ehkä voimme löytää tapoja yhdistää modernit mukavuudet luonnollisempiin materiaaleihin.

On tärkeää muistaa, että yksittäinen tutkimus ei tarjoa koko totuutta. Mutta se voi sytyttää uusia ajatuksia ja keskusteluja. Ehkä on aika kyseenalaistaa joitakin juurtuneita käsityksiämme siitä, mikä on hygieenistä ja terveellistä.

Joten odottaessamme Bangladeshin tuloksia voimme pohtia seuraavia kysymyksiä:

Mitä etuja ja haittoja näemme maalattioissa ja betonilattioissa?

Miten voimme luoda koteja, jotka ovat sekä terveellisiä että mukavia?

Miten voimme tasapainottaa nykyaikaisuuden tarpeemme ja yhteyden luontoon?

Riippumatta tutkimuksen tuloksista, se voi edistää tärkeää keskustelua elinympäristöstämme ja terveydestämme. Ehkä on aika katsoa kotejamme uusin silmin ja löytää uusia tapoja elää kestävämmiin ja terveellisempiin.

RUSSIAN WAR AGAINST UKRAINE

The Occupier Will Not Subjugate Kharkiv, Nor Will It Subjugate All of Our Ukraine – Address by the President

I wish you good health, fellow Ukrainians!

Today is already a long and productive day for our state. And more of our international activities will follow today. So now – it is just a part of this day’s report. First – Flag Day. I had the honor to congratulate all our people, and especially all our warriors on this holiday. And I am proud of everyone who makes our blue and yellow colors so strong and worthy. I am proud of all our people who defend our state, defend our independence. This is the reflection of exactly such people of

ours – the respect of the world for Ukraine and the fact that Ukrainian flags can be seen in all leading capitals of the democratic world.

I would also like to thank Kharkiv today – it is the Day of Kharkiv. A truly heroic city, a city of people and life. Since the beginning of this May, our forces have managed to repel Russia’s attempt to assault Kharkiv, to break this city and the entire Kharkiv region.

I spoke with Commander-in-Chief Syrskyi, particularly about the fighting in the Kharkiv region. We are pushing out

the Russian army. Step by step. The occupier will not subjugate Kharkiv. Nor will it subjugate all of our Ukraine. I thank everyone who protects life in Ukraine, who protects our Kharkiv and all other cities and villages of our state. And we will do everything to restore real security.

Glory to Ukraine!

License: Creative Commons Attribution-NonCommercial-NoDerivatives 4.0 International. The use of any materials posted on the website is permitted provided you link to www.president.gov.ua regardless of full or partial use of materials.

RUSSIA

Ex-president Medvedev will go on with this war.

In his telegram channels on Aug 21:

In my opinion, lately, at least theoretically, there was one danger - a negotiation trap, where our country could fall under certain circumstances. Namely - early unnecessary peace negotiations proposed by the international community and imposed on the Kiev regime. With unclear prospects and consequences.

After the neo-Nazis committed an act of terrorism in the Kursk region, everything fell into place. The idle chatter of unauthorized mediators on the topic of a wonderful world has ceased. Now everyone understands everything, even if they do not say it out loud. They understand that NO MORE NEGOTIATIONS UNTIL THE ENEMY IS COMPLETELY DEFEATED!

So let the vile bastard with a nasty mug and disheveled white hair from the country where the terrorist operation was being prepared not rejoice

in it.

Strange news from Moscow

Satan interfered in the Paris Olympics

The Moscow newspapers tell us that Satan caused the failure of the Olympic Games in Paris.

Russian national team coach Pokrovskaya is said to have said: "I think this Olympics has surpassed any Olympics ever held. There were problems in Tokyo as well, but they were somehow solved quickly... Has Satan come to earth? And then the queue at these games was in the first place. I have a nasty overall impression."

This report was published in the newspaper "Ura".

Some readers comment:

- An athlete got wet in the bay, drank water and got sick. Now let's consider together whether Satan influenced the IOC:

Ex-President Medvedev ill

According to information in Russian Telegram channels, ex-president Dmitry Medvedev is seriously ill.

He has been diagnosed with prostate cancer that has metastasized to several organs. According to Russian doctors, he has a maximum of 2 years left.

And so is Razman Kadyrov. Doctors say that he has two years at the most because of his serious illness.

Putin is considering banning dollars. And divorces.

According to what is expected, dollars and euros will be banned in Russia this autumn. In other words, no Russians are allowed to have dollar or euro banknotes. In addition, divorce will be banned. And childless people will receive an infertility tax of 9%.

RUSSIAN WAR AGAINST UKRAINE

TASS a few days before the Russian invasion into Ukraine

TASS 20 Feb 2022, 22:56

Russia not invading Ukraine and has no such plans – Russian ambassador to US

The leadership of our country has repeatedly declared and continues to declare its readiness to continue solving outstanding problems through diplomacy, Anatoly Antonov said

Federation, the United States, or any other country is no exception. Russian troops are on our sovereign territory. We don't threaten anyone. Why do other countries try to dictate to us where can we deploy our troops and how many. I would like to emphasize once again that this is our own territory. Can one even imagine that Russia will demand the U.S. not to deploy its troops in Alaska or Florida? I am sure that such a requirement would be unacceptable for the United States.," he said.

WASHINGTON, February 20. /TASS/. Russia has no plans of any "invasion" of Ukraine and is not implementing it now, Russian Ambassador to the United States Anatoly Antonov said in an interview with CBS.

"There are no such plans," he said.

"The leadership of our country has repeatedly declared and continues to declare its readiness to continue solving outstanding problems through diplomacy. <...> Every state has the right to protect its territory and borders. The Russian

The interview was aired on CBS on Sunday. The transcript released later demonstrated that the TV company has abridged Antonov's answers. The interview was not aired live.

The West and Kiev have recently been echoing allegations about Russia's potential invasion of Ukraine. Kremlin Spokesman Dmitry Peskov castigated these claims as "empty and un-

We don't threaten anyone.

founded", serving as a ploy to escalate tensions

Ukraine would have serious consequences.

Peskov pointed out that Russia did not pose any threat whatsoever to anyone.

Peskov pointed out that Russia did not pose any threat whatsoever to anyone. However, Peskov did not rule out the possibility of provocations aimed at justifying such claims and warned that attempts to use military force to resolve the crisis in southeastern

=====

Comment:

"Peskov warned that attempts to use military force to resolve the crisis in southeastern Ukraine would have serious consequences."

Yes. He was perfectly right. It did have serious consequences. Above all for Russia.

Image: Lexica.art

TEKOÄLY

Paras tekoäly on vielä nimeämättä

Tekoälyn nopeasti kehittyvässä maailmassa muutama malli on noussut kärkijoukkoon kilpailussa luoda kyvykkäin ja monipuolisin tekoälyavustaja. GPT-3.5, GPT-4, GPT-4.0, Gemini Pro, Monica ja Claude 3.5 kamppailevat kaikki ykkösjästä, jokaisella omat vahvuutensa ja heikkoutensa.

Tekoälyalan jatkaessa huimaa kehitystään kysymys siitä, mikä malli on paras,

pysyy avoimena keskustelunaiheena. OpenAI:n kehittämät GPT-3.5 ja GPT-4 ovat herättäneet huomiota vaikuttavilla luonnollisen kielen käsittelykyvyillään. GPT-3.5 tarjoaa hyvän tasapainon suorituskyvyn ja kustannuste-hokkuuden välillä, tehden siitä saavutettavan laajemmalle käyttäjäkunnalle. GPT-4 puolestaan ylpeilee paremmilla päättelykyvyillä ja kehittyneemmällä kontekstin ymmärtämisellä, mutta tulee korkeammalla hintalapulla.

Googlen Gemini Pro on astunut areenalle lupaavilla multimodaalisilla kyvyillään, pystyen käsittelemään

ja tuottamaan sekä tämän päivän joh-taja voi tekstiä että kuvia. jääda huomisen innovaation jalkoihin.

Tämä monipuolisuus antaa sille etulyöntiaseman tietyissä so-omat etunsa ja haittaneluksissa, erityisesti sa. Vaikka jotkut loistavat niissä, jotka vaativat raa'assa prosessointitehosvisuaalista ymmär-sa ja tiedon laajuudessa, rystä kielenkäsittelyn toiset erottuvat tietyillä rinnalla.

Vähemmän tun-tavassaan käyttäjävuoro-nettu kilpailija Mo-vaikutukseen. "Paras" te-nica on löytänyt koäly riippuu lopulta sitä oman paikkansa kes-käyttävän yksilön tai or-kittymällä tunneälyyn gani-saation erityisistä tar-je empatiaan keskus-peista ja arvoista.

teluissa. Vaikka se ei Tutkijoiden työntäessä ehkä vastaa joidenkin tekoälyn mahdollisuuk- kilpailijoiden raakaa sien rajoja voimme odot- proses-sointitehoa, taa näkevämme entis-tä sen kyky käydä vi- tehokkaampia ja kehitty- vahteikkaampia, neempiä malleja. Kilpailu tunneälykkämpiä näiden tekoälyjättien välillä keskusteluja erottaa ajaa inno-vaatiota, kannus- sen joukosta. taen jokaista parantamaan

Anthropicin kehittä ja erottumaan joukosta.

tämä Claude 3.5 on Toistaiseksi "parhaan te-koälyn" kruunu on vielä lu-nastamatta, jokaisen mallin tarjotessa oman ainutlaatui-sen panoksensa alalle. Näi-den teknologioiden jatkaes-sa kehittymistään käyttäjien ja kehittäjien on huolel-lisesti harkittava erityisiä vaatimuksiaan ja eettisiä näkö-kohtia valitessaan te-koälymallia.

Tekoälymaisema on kaukana vakiintuneesta, ja paras saattaa todella olla vielä tulossa. Seis-tessämme vieläkin suurempien tekoälyn läpimurtojen kynnyksellä yksi asia on varma: kil-pailu täydellisen tekoälyavustajan luomisek-si on kaukana päättymises-tä.

TEKOÄLY

20 jokapäiväistä lyhennettä, jotka sinun on tiedettävä (ja ehkä joitain, joita et tarvitsekaan!)

Lyhenteitä on nykyään kaikkialla. Tekstiviestien lyhenteistä tekniiseen ammattikieleen, kätevät 3-kirjaimiset yhdistelmät (ja joskus pidemmät) voivat olla hämmentäviä, jos et ole tietoinen. Mutta älä pelkää, muut lyhenne seikkailijat! Tämä artikkeli antaa sinulle tietoa tulkita 20 yleisintä lyhennettä, joita kohtaat jokapäiväisessä elämässä.

LOL: Laughing Out Loud, Lot of Laugh, Äänekäs nauru (Tämä saattaa olla jo klassikko monille!)
BRB: Be Right Back (Täydellinen nopeaan wc-taukoon keskustelun aikana)
OMG: Oh My God (Ilmaisee yllättyneisyyttä tai voimakkaita tunteita)
IMHO: In My Humble Opinion, Nöyrän mielipiteeni mukaan (tapa aloittaa

mielipiteesi kohteliaasti)
** ASAP:** Mahdollisimman pian (Tulen syyttämisen jonkun alle... kiva)
FYI: For Your Information, Tiedoksi (heads-up jollekin)
ETA: Estimated Time of Arrival arvioitu saapumisaika (ilmoittaa, milloin odottaa jotakuta)
Vastauspyyntö: Vastaa (virallinen pyyntö vastauksesta kutsuun)
PDF: Portable Document Format, Siirrettävän asiakirjan muoto
JPG: Joint Photographic Experts Group (suositettu kuvatiedostomuoto)
GIF: Graphics Interchange Format (Toinen kuvamuoto, joka tunnetaan animaatioista)
TIFF: Tagged Image File Format (käytetään korkealaatuisille kuville)
WWW: World Wide Web (Internetin perusta, jonka tunnemme)

HTTP: Hypertext Transfer Protocol (kieli, jota verkkosivut käyttävät puhumiseen)

GPS: Global Positioning System (auttaa navigoimaan maailmassa)

Pankkiautomaatti: Pankkiautomaatti (ystävällinen paikallinen pankkiautomaatti)

DIY: Tee se itse (käteville ihmisille)

VIP: Erittäin tärkeä henkilö (joku, joka saa erityiskohdelua)

TBA: To Be Announced
Ilmoitetaan myöhemmin (Pysy kuulolla saadaksesi lisätietoja)

TBD: Ole luja (selvitämme edelleen asioita)

Tämä on vain esimakua lyhenteiden maailmasta, mutta kun nämä 20 ovat vyön alla, olet hyvin matkalla tulkitsemaan jokapäiväistä kieltä satunnaisista teksteistä teknisiin asiakirjoihin. Joten seuraavan kerran, kun näet lyhenteen, joka saa sinut naarmuttamaan

päätäsi, muista tämä luetelo ja jatka pikakirjoituksen viestinnän ihmeellisen maailman tutkimista!

Waasan Päivälehti

Moderni sanomalehti, jonka ulkoasu on piirteitä 1870-luvun lehdistöstä. Silloin sanomalehdissä oli vain 4-8 sivua. Paljon tekstiä, mutta ei kuvia ollenkaan, joten muutamassa sivussa on paljon luettavaa.

Lehti sisältää lainauksia vanhoista päivälehdistä, jotka on otettu Kansallisarkistosta (digi.kansalliskirjasto.fi). GPT3, Gemini ja Monica tekevät osan rutiininomaisesta toimitustyöstä, kuten käännöstyö, korrehtuurin luku ja lyhyen notisien kirjoittaminen. Kaikki tekstit on tarkastettu toimittajilla ja toimitus vastaa tekstien sisällöstä.

Waasan Päivälehti on päivälehtityyppinen julkaisu, toistaiseksi se ilmestyy sunnuntaiaamuisin, mutta tavoitteenamme on että se jatkossa ilmestyy joka aamu.

Lehti on luettavissa verkossa ilmaiseksi.

Päätoimittaja on Hans Björknäs.

Lukijoiden kirjoitukset ovat tervetulleita!

Lehti on paikallisessa omistuksessa ja tulee sellaisena pysymään.

Toimitus: Waasan Päivälehti, Koulukatu 37 B 7, 65100 Vaasa, puhelin +358-40-5462455.

Helsingin toimitus: Waasan Päivälehti, Toinen linja 9 B 36, 00530 Helsinki. Puhelin +358-40-5462455. Ilmoitukset pyydetään lähettämään emaililla jpg-muodossa.

Email: waasanpaivalehti@gmail.com

Mikä talo tämä on?

Viime viikon talo:
Palosaaren kirjasto

He, jotka tietävät hiukan enemmän ovat he, jotka lukevat Waasan päivälehteä

Kärfestival denna vecka!

Republiken president Alexander Stubb i Vaasa 27.4.2024

Kalevaspeleinen i Vaasa 27-30.6.2024

Kremlin gör narr av sina motståndare - 1939 liksom nu

HERE WE ARE
vpress.se

KÖR-FESTIVALEN

Kremlin gör narr av sina motståndare - 1939 liksom nu

HERE WE ARE
vpress.se

Puccinis "TOSCA" KOMMER TILL VAASA I JANUARI

Kremlin gör narr av sina motståndare - 1939 liksom nu

HERE WE ARE
vpress.se

Sinebrychhoffin taidemuseo

Sinebrychhoffin konstmuseum

Sinebrychhoff Art Museum

Pörtöm kyrka Pirttikylän kirkko The Church in Pörtöm

Hylkeennynti Raippaluodossa 1895

HERE WE ARE
vpress.se

KUORO-FESTIVAALI

HERE WE ARE
vpress.se

NAISTEN ÄÄNI-elämäntutkimus

KUORO-FESTIVAALI

HERE WE ARE
vpress.se

Mystical East in Tika-noja All EU-candidates

HERE WE ARE
vpress.se

Cycling Week in Vaasa this week

HERE WE ARE
vpress.se

CHOIR FESTIVAL

HERE WE ARE
vpress.se

Mystical East in Tika-noja All EU-candidates

HERE WE ARE
vpress.se

Fero Järnefelt (1863-1937)

I K Inha (1865-1930) I Replot 1895 Raippaluodossa 1895

Hylkeennynti Raippaluodossa 1895

HERE WE ARE
vpress.se

Finland's president Alexander Stubb in Vaasa 27.4.2024

HERE WE ARE
vpress.se

ELOKUUN HOROSKOOPPI

Oinas (21. maaliskuuta - 19. huhtikuuta)
Olet jokaisen grillijuhlan keskipiste, Oinas! Muista vain, että grillimestarilla on hallussaan pihdit ja sinun egosi. Yritä olla haastamatta heitä kaksintaisteluun.

Härkä (20. huhtikuuta - 20. toukokuuta)
Päättäväisyytesi on legendaarista, Härkä, mutta ehkä on aika myöntää, että aurinkotuolin kokoamishjeet eivät ole henkilökohtainen hyökkäys sinua vastaan.

Kaksoset (21. toukokuuta - 20. kesäkuuta)
Sosiaalinen perhonen? Tänä kuukautena enemmänkin sosiaalinen sudenkorento! Lennähdät tapahtumasta toiseen ja hurmaat kaikki. Älä vain unohda, minne pysäköit luutasi.

Rapu (21. kesäkuuta - 22. heinäkuuta)
Koti on siellä, missä sydän on, Rapu, ja myös siellä, missä ilmastointi on. Anna muiden kamppailla helteessä, kun sinä muutut peittoburritoksi kirjan kanssa.

Leijona (23. heinäkuuta - 22. elokuuta)
Elokuu on kuukautesi karjua, Leijona! Varmista vain, ettei majesteettinen

harjasi sotkeudu juhlahattuusi. On vaikea olla juhlien keskipiste, kun olet juuttunut kimallukseen.

Neitsyt (23. elokuuta - 22. syyskuuta)
Organisointi on sinun juttusi, Neitsyt, mutta et voi kuitenkaan aakkostaa pilviä. Pidä tauko värikoodatusta kalenteristasi ja nauti spontaanista auringonotosta.

Vaaka (23. syyskuuta - 22. lokakuuta)
Tasapaino on avainasemassa, Vaaka, mutta jos käytät vielä enemmän aikaa pohtien vesimelonin ja hunajamelonin etuja ja haittoja, kesä on ohi. Valitse vain hedelmä!

Skorpioni (23. lokakuuta - 21. marraskuuta)
Salaperäinen vetovoimasi on huipussaan, Skorpioni. Ole kuitenkin varovainen, sillä liiallinen mielteliäisyys altaalla voi johtaa ei-toivottuihin rusketusraitoihin... ja salaliittoteorioihin.

Jousimies (22. marraskuuta - 21. joulukuuta)
Seikkailu kutsuu, Jousimies! Olipa kyseessä uuden polun vaeltaminen tai uusimman jäätelömaun kokeilu, lähde rohkeasti matkaan. Mutta pakkaa mukaan kartta ja laktasi, ihan varmuuden vuoksi.

Kauris (22. joulukuuta - 19. tammikuuta)
Tee kovasti töitä, leiki kovasti, Kauris. Muista vain, että pomosi ei tarvitse 15 diojen PowerPoint-esitystä siitä, miksi rantapäiväsi oli tuottava. Nauti hiekasta varpaidesi välissä!

Vesimies (20. tammikuuta - 18. helmikuuta)
Kekseliäs henkesi saa sinut keksimään täydellisen kesäcocktailin. Varmista vain, ettei siihen liity kemiasettiä, muuten saatat keksiä krapulan uudelleen.

Kalat (19. helmikuuta - 20. maaliskuuta)
Unelmoiva Kalat, elokuva on täydellinen päiväunillesi. Älä vain anna niiden viedä sinua niin kauas, että unohdat aurinkovoi-teen. Auringonpolttamat ovat todellisia, jopa mielikuviutusmaissa.

Nauti elokuvaan hullunkurisista käänteistä, ja muista: kaikki on tähdissä, mutta sinä hallitset aurinkovoidetta!

HUUMORIA SADAN VUODEN TAKAA

LESKI

Opettaja kysyi: — Voiko joku teistä selittää minulle, mitä ”leski” tarkoittaa.. - Leski, vastasi pieni Anna, on vaimo, joka asui miehensä kanssa niin kauan, että tämä kuoli.

UIMAKILPAILU.

Pikku Karl oli äitinsä kanssa uintikilpailussa. Nyt seura - sanoi äiti - 100 metrin rintainti naisille. Pikku Karl: - Äiti - onko käsien käyttö kiellettyä?

EINSTEIN

— Onko nainen lukenut Einsteinin suhteellisuusteorian?
— No, en odotan, kunnes se tulee elokuvana.

OMIN JALKOILLA NÄHTY

— Minulla on hyvä ystävä, joka yleensä sanoo, ettei koskaan tiedä mistään mitään ennen kuin on omin jaloin nähnyt, mistä kenkä puristaa.

LAPSET POSTIMIEHINÄ

”Missä sinä olet ollut, kultaseini?” kysyi pikku Albertin äiti, kun tämä tuli kotiin parin tunnin poissaolon jälkeen.
”Kyllä, olimme ulkona Kallen ja Ollen kanssa leikkimässä posti-miestä”, vastasi kulta.
”Niin! Miten se sitten tapahtui?”
»No, me kiersimme kaikkia taloja täällä ja laitoimme kirjeitä kaikkiin laatikoihin.»
”Mutta olivatko ne todella oikeita kirjeitä?”
»Kyllä sitten!» »Mistä sinä ne sitten hankit?» »Kyllä, kyllä, ne löytyvät äidin työpöydän laatikosta. Se oli auki, ja ne olivat niin kauniita, ja niitä oli kokonainen nippu, ja ne oli sidottu

leikatuilla silkkinauhoilla.”

BÄ BÄ

Lääkäri K- ja hänen veljensä eläinlääkäri joutuvat kiistaan siitä, kenen ammatti vaatii eniten diagnosoikykyä. Molemmat pitävät paikkansa, mutta eläinlääkäri argumentti näyttää olevan vahvin, koska eläimet eivät osaa sanoa, missä niiden kipu on. Jonkin ajan kuluttua eläinlääkäri sairastuu ja lääkäri kutsutaan.
— No, missä sinua sattuu?
Ei vastausta.
— Voit kertoa missä paha on, eikö niin?
Ainoa vastaus, joka tulee sairaalta henkilöltä, on; BÄ BÄ. Lääkäri kirjoittaa reseptin, jonka hän antaa hoitajalle sanoilla:
”Anna hänelle tämä ja jos hän ei voi hyvin ylihuomenna, ammumme hänet.”

Viikon astronominen kuva:

Magnificent CME Erupts on the Sun - August 31.jpg

On August 31, 2012 a long filament of solar material that had been hovering in the sun's atmosphere, the corona, erupted out into space at 4:36 p.m. EDT. The coronal mass ejection, or CME, traveled at over 900 miles per second. The CME did not travel directly toward Earth, but did connect with Earth's magnetic environment, or magnetosphere, causing aurora to appear on the night of Monday, September 3. Pictured here is a lighten blended version of the 304 and 171 angstrom wavelengths taken from the Solar Dynamics Observatory. Cropped

NASA Goddard Space Flight Center

Creative Commons Attribution 2.0

Featured picture, Picture of the year, Picture of the day

Magnificent CME Erupts on the Sun - August 31.jpg | Copy

[[File:Magnificent CME Erupts on the Sun - August 31.jpg|M... | Copy

August 31, 2012

1,920 × 1,080

image/jpeg

Ensi viikolla:

Lukijoilta

erittäin mielellämme vastaan lukijoidemme kommentteja. Kommentteja, tarinoita, muistoja, keskustelua, uutisia kotoa. Tämä on luultavasti tämän paperin tärkein osa. Mutta tilaa on rajoitetusti, joten kirjoita mahdollisimman lyhyesti! Joten lähetä viestit osoitteeseen: waasanpaivalehti@gmail.com

Ilmoita WP:ssä

Tässä historiallisessa ja hypermodernissa päivälehdessä ensimmäisten joukossa mainostamisella voi olla PR-arvoa. waasanpaivalehti@gmail.com jpg-, tiff- tai png-muodossa. Mainokset pienennetään sitten 46 mm:n sarakkeen leveyteen. Ota yhteyttä:

waasanpaivalehti@gmail.com

Waasan Päivälehti
waasanpaivalehti@gmail.com